

32013L0032

L 180/60

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

29.6.2013.

DIREKTIVA 2013/32/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 26. lipnja 2013.****o zajedničkim postupcima za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite (preinačena)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 78. stavak 2. točku (d),

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

po savjetovanju s Odborom regija,

postupajući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

(1) Potrebno je više suštinskih promjena Direktive Vijeća 2005/85/EZ od 1. prosinca 2005. o minimalnim normama koje se odnose na postupke priznavanja i ukidanja statusa izbjeglica u državama članicama ⁽³⁾. Zbog jasnoće ova Direktiva treba biti preinačena.

(2) Zajednička politika o azilu, uključujući Zajednički europski sustav azila, sastavni je dio cilja Europske unije u postupnoj uspostavi područja slobode, sigurnosti i pravde, otvorenom za sve koje okolnosti prisile na legitimno traženje zaštite u Uniji. Takva bi se politika trebala temeljiti na načelu solidarnosti i poštene podjele odgovornosti, uključujući financijske posljedice između država članica.

(3) Europsko se Vijeće na posebnom zasjedanju u Tempereu dana 15. i 16. listopada 1999. usuglasilo da će raditi na uspostavi Zajedničkog europskog sustava azila, koji se temelji na punoj i zajedničkoj primjeni Ženevske konvencije o statusu izbjeglica od 28. srpnja 1951., kako je izmijenjena Njujorškim protokolom od 31. siječnja 1967. („Ženevska konvencija”), pri čemu se potvrđuje načelo zabrane vraćanja i osiguravanje da se nitko ne dostavlja natrag na područje na kojem je trpio progon.

(4) Zaključci iz Temperea potvrđuju da Zajednički europski sustav azila uključuje, kratkoročno, zajedničke standarde za pravične i učinkovite postupke azila u državama članicama te, dugoročno, pravila Unije koja vode do zajedničkog postupka azila u Uniji.

(5) Prva je faza Zajedničkog europskog sustava azila postignuta donošenjem odgovarajućih pravnih instrumenata predviđenih Ugovorima, uključujući Direktivu 2005/85/EZ, koja je prva mjera u području postupaka azila.

(6) Europsko je vijeće na svom zasjedanju 4. studenoga 2004. usvojilo Haški program koji postavlja ciljeve koji se trebaju postići u području slobode, sigurnosti i pravde u razdoblju 2005.-2010. S tim u vezi Haški program poziva Europsku komisiju da zaključi ocjenjivanje pravnih akata prve faze te Europskom parlamentu i Vijeću dostavi instrumente i mjere druge faze. U skladu s Haškim programom, cilj koji se treba postići u uspostavi Zajedničkog europskog sustava azila je uspostava zajedničkog postupka azila te jedinstveni status koji vrijedi u cijeloj Uniji.

(7) U Europskom paktu o iseljavanju i azilu donesenom 16. listopada 2008., Europsko vijeće bilježi da su države članice održale značajne razlike u pogledu priznavanja zaštite i pozvalo je na nove inicijative, uključujući prijedlog za uspostavu jedinstvenog postupka azila koji bi sadržavao zajednička jamstva za konačnu uspostavu Zajedničkog europskog sustava azila, koji je predviđen Haškim programom.

⁽¹⁾ SL C 24, 28.1.2012., str. 79.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 6. travnja 2011. (SL C 296 E, 2.10.2012., str. 184.) i stajalište Vijeća u prvom čitanju od 6. lipnja 2013. (još neobjavljeno u Službenom listu). Stajalište Europskog parlamenta od 10. lipnja 2013. (još neobjavljeno u Službenom listu).

⁽³⁾ SL L 326, 13.12.2005., str. 13.

- (8) Europsko je vijeće na svom zasjedanju 10.-11. prosinca 2009. usvojilo Stockholmski program u kojem je ponovljena obveza postizanja cilja da se do kraja 2012. uspostavi zajedničko područje zaštite i solidarnosti koje se temelji na zajedničkom postupku azila, te jedinstvenom statusu osoba koje uživaju međunarodnu zaštitu, temeljenu na visokim standardima zaštite i pravičnim i učinkovitim postupcima. U Stockholmskom je programu potvrđeno da osobe koje trebaju međunarodnu zaštitu moraju imati osiguran pristup pravoj sigurnosti i učinkovitim postupcima azila. U skladu sa Stockholmskim programom pojedincima se treba ponuditi ista razina postupanja u pogledu uređenja postupaka i utvrđenja statusa, neovisno o tome u kojoj su državi članici ponijeli zahtjev za međunarodnu zaštitu. Cilj je da se u sličnim predmetima postupi na sličan način te postigne sličan rezultat.
- (9) Potrebno je pokrenuti izvore Europskog fonda za izbjeglice i Europskog ureda za potporu u pitanjima azila (EASO) kako bi se pružila odgovarajuća potpora napornima država članica u provođenju standarda druge faze Zajedničkog europskog sustava azila, posebno onim državama članicama koje se suočavaju s posebnim i nerazmjernim pritiscima na svoje sustave azila, posebno zbog svoga geografskog ili demografskog položaja.
- (10) U provođenju ove Direktive države članice trebaju uzimati u obzir mjerodavne smjernice koje je odredio EASO.
- (11) Radi osiguravanja obuhvatnog i učinkovitog ocjenjivanja potreba za međunarodnom zaštitom podnositelja zahtjeva za potrebe Direktive 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni statusa izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite ⁽¹⁾, okvir Unije o postupcima priznavanja i ukidanja međunarodne zaštite treba se temeljiti na konceptu jedinstvenog postupka.
- (12) Glavni je cilj ove Direktive daljnji razvoj standarda za postupke u državama članicama za priznavanje i ukidanje međunarodne zaštite s ciljem uspostave zajedničkog postupka azila u Uniji.
- (13) Približavanje pravila postupaka za priznavanja i ukidanje međunarodne zaštite trebalo bi pomoći u ograničavanju sekundarnog kretanja podnositelja zahtjeva za međunarodnom zaštitom između država članica, u slučajevima kada je takvo kretanje uzrokovano razlikama u pravnim okvirima te u uspostavi jednakih uvjeta za primjenu Direktive 2011/95/EU u državama članicama.
- (14) Države članice trebale bi imati mogućnost uvoditi ili održavati povoljnije odredbe za državljane trećih zemalja ili osobe bez državljanstva koje traže međunarodnu zaštitu od države članice ako se takav zahtjev temelji na tome da određena osoba treba međunarodnu zaštitu za potrebe Direktive 2011/95/EU.
- (15) U pogledu postupanja s osobama koje spadaju u područje primjene ove Direktive, države članice vezane su obvezama i instrumentima međunarodnog prava kojih su stranke.
- (16) Važno je da odluke o svim zahtjevima za međunarodnu zaštitu se donose na temelju činjenica te da ih u prvom stupnju izdaju tijela čije je osoblje ima odgovarajuće znanje i ima potrebnu izobrazbu u području međunarodne zaštite.
- (17) Da bi se osigurale objektivnost i nepristranost u razmatranju zahtjeva za međunarodnu zaštitu te izdavale odluke o tim zahtjevima, potrebno je da stručnjaci koji postupaju u okviru postupaka iz ove Direktive obavljaju svoje aktivnosti poštujući važeća deontološka načela.
- (18) U interesu je država članica i podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu da se odluke o zahtjevima za međunarodnu zaštitu donose što prije, ne dovodeći u pitanje valjanost i sustavnost razmatanja koje se provodi.
- (19) Da bi se smanjilo cjelokupno trajanje postupaka u nekim predmetima, države članice trebaju imati mogućnost da u skladu sa svojim nacionalnim potrebama daju prednost nekim zahtjevima tako da ih prije razmatraju od drugih zahtjeva koji su ranije podneseni, ali ne odstupajući od uobičajenih i važećih postupovnih rokova, načela i jamstava.
- (20) U dobro utvrđenim okolnostima, kada se smatra da je zahtjev neosnovan ili kada postoje ozbiljni razlozi u pogledu državne sigurnosti ili javnog reda, države članice bi trebale imati mogućnost ubrzanja postupka razmatranja, posebno uvođenjem kraćih, ali razumnih rokova za određene postupovne radnje, ne dovodeći u pitanje valjanost i sustavnost razmatranja koje se provodi, te učinkovit pristup podnositelja zahtjeva do osnovnih načela i jamstava iz ove Direktive.

⁽¹⁾ SL L 337, 20.12.2011., str. 9.

- (21) Tako dugo dok podnositelj zahtjeva može predložiti dobre razloge, nedostatak dokumenata o ulasku ili korištenje krivotvorenih dokumenata ne bi smjelo samo po sebi uključivati automatsku primjenu postupka na granici ili ubrzanog postupka.
- (22) Također je u interesu država članica i podnositelja zahtjeva osigurati ispravno priznavanje potreba za međunarodnom zaštitom već u prvom stupnju. U tu bi svrhu bilo potrebno osigurati podnositeljima zahtjeva u prvo stupnju besplatne pravne i postupovne informacije, uzimajući u obzir njihove posebne okolnosti. Pružanje takvih informacija treba, između ostalog, omogućiti podnositeljima zahtjeva bolje razumijevanje postupka, čime im se pomaže u ispunjavanju odgovarajućih obveza. Nerazmjerno bi bilo od država članica zahtijevati da dostavljaju takve informacije samo preko usluga osposobljenih odvjetnika. Države članice stoga trebaju imati mogućnost korištenja načina koji najviše odgovaraju pružanju takvih informacija, kao što su nevladine organizacije ili stručnjaci iz vladinih tijela ili specijaliziranih državnih službi.
- (23) U tužbenim postupcima, ovisno o određenim uvjetima, podnositeljima zahtjeva osiguravaju se besplatna pravna pomoć i zastupanje od strane osobe koja je prema nacionalnom pravu za to ovlaštena. Nadalje, u svim fazama postupka, podnositelji zahtjeva imaju pravo na savjetovanje na vlastiti trošak, s pravnim i drugim savjetnicima koji su kao takvi dozvoljeni ili dopušteni prema nacionalnom pravu.
- (24) Pojam javnog reda može, između ostalog, pokrivati osuđujuću presudu za počinjenje teškog kaznenog djela.
- (25) Da bi se ispravo utvrdilo koje osobe trebaju zaštitu kao izbjeglice za potrebe članka 1. Ženevske konvencije, ili kao osobe ovlaštene na supsidijarnu zaštitu, svaki podnositelj treba imati učinkovit pristup postupcima, mogućnost sudjelovanja i odgovarajuće komunicirati s nadležnim tijelima, kako bi podnio mjerodavne činjenice u svom predmetu, te zadovoljavajuća postupovna jamstva, kako bi se mogao braniti u svom predmetu u svim fazama postupka. Štoviše, postupak u kojem se razmatra zahtjev za međunarodnu zaštitu u pravilu omogućuje podnositelju zahtjeva barem: pravo na boravak u zemlji do donošenja odluke ovlaštenog tijela; pristup uslugama tumačenja kako bi na razgovoru s tijelima predstavio/predstavila svoj slučaj; mogućnost komunikacije s predstavnikom visokog predstavnika za izbjeglice Ujedinjenih naroda (UNHCR) i s organizacijama koje savjetovanje podnositeljima zahtjeva za međunarodnu zaštitu; pravo na odgovarajuće obavješćivanje o odluci i činjeničnim i pravnim razlozima te odluke; mogućnost savjetovanja s pravnim ili drugim savjetnikom; pravo da bude informiran(a) o svojoj pravnoj poziciji u odlučujućim fazama postupka na jeziku koji razumije ili se opravdano može pretpostaviti da razumije; te, u slučaju negativne odluke, pravo na učinkoviti pravni lijek pred sudom.
- (26) S ciljem osiguravanja učinkovitog pristupa postupku razmatranja, službenici koji prvi dođu u kontakt s osobom koja traži međunarodnu zaštitu, posebno službenici koji provode nadzor kopnene ili morske granice, ili obavljaju granične kontrole, trebaju dobiti odgovarajuće informacije i potrebnu izobrazbu o načinu prepoznavanja i rješavanja zahtjeva za međunarodnu zaštitu, pri čemu se, između ostalog, poštuju odgovarajuće smjernice koje je utvrdio EASO. Oni trebaju biti u stanju pružiti državljanima trećih zemalja, osobama bez državljanstva koje se nalaze na državnom području, uključujući granicu, u teritorijalnim vodama ili u tranzitnim zonama država članica a koje traže međunarodnu zaštitu, odgovarajuće informacije o tome gdje se i na koji način podnose zahtjevi za međunarodnu zaštitu. Ako se te osobe nalaze u teritorijalnim vodama države članice, one se trebaju iskrcati na kopno i njihovi se zahtjevi trebaju razmatrati u skladu s ovom Direktivom.
- (27) Ako su državljani trećih zemalja ili osobe bez državljanstva koje su izrazile želju da zatraže međunarodnu zaštitu podnositelji zahtjeva za međunarodnu zaštitu, trebaju ispunjavati obveze, ostvarivati prava prema ovoj Direktivi i Direktivi 2013/33/EU Europskog parlamenta i Vijeća o standardima za prihvrat podnositelja zahtjeva za međunarodnu pomoć⁽¹⁾. U tom bi cilju države članice bi što prije trebale evidentirati činjenicu da su te osobe podnositelji zahtjeva za međunarodnu zaštitu.
- (28) S ciljem olakšavanja pristupa postupku razmatranja na graničnim prijelazima i u ustanovama za zadržavanje, potrebno je dati na raspolaganje informacije o mogućnosti podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu. U okviru tumačenja potrebno je osigurati temeljnu komunikaciju koja je potrebna da bi nadležna tijela razumjela žele li osobe podnijeti zahtjev za međunarodnu zaštitu.
- (29) Neki podnositelji zahtjeva mogu trebati posebna postupovna jamstva, između ostalog, zbog svojih godina, spola, spolne orijentacije, spolnog identiteta, teške bolesti, mentalne poremećenosti ili posljedica mučenja, silovanja ili drugih teških oblika psihološkog, fizičkog ili spolnog nasilja. Države članice trebaju nastojati prepoznati

⁽¹⁾ SL L 180, 29.6.2013., str. 96.

podnositelje zahtjeva koji trebaju posebna postupovna jamstva prije donošenja prvostupanjske odluke. Tim se podnositeljima zahtjeva treba pružiti odgovarajuća podrška, uključujući dovoljno vremena kako bi se stvorili uvjeti potrebni za učinkovit pristup postupcima i za predstavljanju elemenata potrebnih za njihove zahtjeve za međunarodnu zaštitu.

- (30) Ako se ne može pružiti odgovarajuća podrška podnositelju zahtjeva kojem su potrebna posebna postupovna jamstva u okviru ubrzanog postupka ili postupka na granici, takav podnositelj se treba izuzeti iz tih postupaka. Potreba za posebnim postupovnim jamstvima koja su takve naravi da mogu spriječiti primjenu ubrzanog postupka ili postupka na granici, trebala bi također značiti su podnositelju zahtjeva osigurana dodatna jamstva u slučajevima kada njegov ili njezin zahtjev ne zadržava izvršenje automatski, kako bi pravni lijek u njegovim ili njezinim posebnim okolnostima bio učinkovit.
- (31) Nacionalne mjere u vezi otkrivanja i dokumentiranja simptoma i znakova mučenja ili drugih teških djela fizičkog ili psihološkog nasilja, uključujući djela spolnog nasilja, u postupcima pokrivenim ovom Direktivom, mogu se, između ostalog, temeljiti na Priručniku o učinkovitoj istrazi i dokumentiranju mučenja i drugog okrutnog, nehumanog i ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (Protokol iz Istambula).
- (32) S ciljem osiguravanja suštinske jednakosti između ženskih i muških podnositelja zahtjeva, postupci razmatranja trebaju buduću davati razliku među spolovima. Posebno, osobni se razgovori trebaju organizirati na način koji omogućuje ženskim i muškim podnositeljima zahtjeva da govore o svojim prošlim iskustvima u slučajevima progona na temelju spola.
- (33) Najbolji interes djeteta treba biti najvažnija briga država članica u primjeni ove Direktive, u skladu s Poveljom o temeljnim pravima Europske unije („Povelja”) i Konvencijom Ujedinjenih naroda iz 1989. o pravima djeteta. U ocjenjivanju najboljeg interesa djeteta, države članice trebaju posebno uzeti u obzir dobrobit maloljetnika i njegov socijalni razvoj, uključujući njegovo ili njezino okruženje iz kojeg dolazi.
- (34) Postupci za razmatranje potreba za međunarodnu zaštitu trebaju biti takvi da nadležnim tijelima omoguće provođenje temeljitog razmatranja zahtjeva za međunarodnu zaštitu.
- (35) Ako je u okviru razmatranja zahtjeva pretražen podnositelj zahtjeva, taj pregled treba obavljati osoba istog spola. To ne dovodi u pitanje pregled koji se u skladu s nacionalnim pravom provodi iz sigurnosnih razloga.
- (36) Kada podnositelj zahtjeva naknadno podnese zahtjev bez podnošenja novih dokaza ili navođenja novih razloga, bilo bi nerazmjerno da država članica bude obavezan provesti cijeli postupak razmatranja. U tim slučajevima države članice morale imati bi mogućnost da, u skladu s načelom *res judicata*, ocijene zahtjev nedopuštenim.
- (37) U pogledu uključenosti osoblja tijekom koje nije tijelo koje donosi odluku, u obavljanju pravovremenih razgovora o predmetu zahtjeva, pojam „pravovremeno” tumači se bez obzira na rokove iz članka 31.
- (38) Brojni zahtjevi za međunarodnu zaštitu podneseni su na granici ili tranzitnoj zoni države članice prije odluke o tome hoće li se podnositelju zahtjev dozvoliti ulazak. Državama članicama treba se omogućiti da provode postupke razmatranja dopustivosti i/ili postupke razmatranja sadržaja predmeta koji omogućuju donošenje odluke u povodu tih zahtjeva na tim mjestima u definiranim okolnostima.
- (39) U određivanju je li situacija u zemlji porijekla nesigurna, države članice trebaju osigurati da dobiju točne i ažurirane informacije iz mjerodavnih izvora, kao što su EASO, UNHCR, Vijeće Europe i druge odgovarajuće međunarodne organizacije. Države članice trebaju osigurati da svako odgađanje okončanja postupka sude u potpunosti u skladu s njihovim obvezama prema Direktivi 2011/95/EU i člankom 41. Povelje, ne dovodeći u pitanje učinkovitost i pravičnost postupaka iz ove Direktive.
- (40) Primarna skrb pri ocjenjivanju utemeljenosti zahtjeva za međunarodnu zaštitu je sigurnost podnositelja zahtjeva u njegovoj ili njezinoj zemlji porijekla. Ako se treća zemlja može smatrati sigurnom zemljom porijekla, državama članicama treba omogućiti da je odrede kao sigurnu i smatraju sigurnom za konkretnog podnositelja zahtjeva, osim ako podnositelj zahtjeva ne podnese dokaze o suprotnom.

- (41) Ovisno o postignutom stupnju harmonizacije uvjeta koje moraju ispunjavati državljani trećih zemalja ili osobe bez državljanstva kao korisnici međunarodne zaštite, potrebno je utvrditi zajednička mjerila za određivanje trećih zemalja kao sigurnih zemalja porijekla.
- (42) Određivanje treće zemlje kao sigurne zemlje porijekla u svrhe ove Direktive ne može predstavljati apsolutno jamstvo sigurnosti za državljane te zemlje. Ocjena na kojoj se temelji takvo određivanje može zbog svoje prirode uzeti u obzir samo opće državne, pravne i političke okolnosti u toj zemlji, te jesu li počinitelji progona, mučenja ili nehumanog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja praktično sankcionirani, nakon što su proglašeni odgovornima u toj zemlji. Iz tog je razloga važno da se, ako podnositelj zahtjeva dokaže da postoje valjani razlozi, smatra kako ta zemlja nije sigurna u njegovim ili njezinim posebnim okolnostima, određivanje zemlje kao sigurne ne može se više smatrati važećim za njega ili nju.
- (43) Države članice trebaju sadržajno razmatrati sve zahtjeve tj. ocijeniti ispunjava li konkretni podnositelj zahtjeva uvjete za međunarodnu zaštitu u skladu s Direktivom 2011/95/EU, osim ako ova Direktiva ne određuje drukčije, posebno ako se može opravdano sumnjati da bi druga zemlja mogla obaviti razmatranje ili pružiti dostatnu zaštitu. Posebno, države članice ne bi smjele sadržajno ocjenjivati zahtjev za međunarodnu zaštitu ako je pri tome prva država azila podnositelju zahtjeva priznala status izbjeglice ili mu je na drugi način osigurala dostatnu zaštitu, a podnositelj zahtjeva će biti ponovno prihvaćen u toj zemlji.
- (44) Države članice ne bi trebale biti obvezene sadržajno ocjenjivati zahtjev za međunarodnu zaštitu ako je opravdano sumnjati da će podnositelj zahtjeva zbog dovoljne povezanosti s trećom zemljom, kako je definirana nacionalnim pravom, potražiti zaštitu u toj trećoj zemlji te ako postoje razlozi da se smatra kako će podnositelj zahtjeva biti prihvaćen ili ponovno prihvaćen u trećoj zemlji. Države članice na tom temelju postupaju samo ako bi taj konkretni podnositelj zahtjeva u određenoj trećoj zemlji bio siguran. S ciljem izbjegavanja sekundarnog kretanja podnositelja zahtjeva potrebno je utvrditi zajednička načela da države članice razmatraju ili određuju treće zemlje kao sigurne.
- (45) Nadalje, u pogledu određenih europskih trećih zemalja koje ispunjavaju posebno visoke standarde zaštite ljudskih prava i izbjeglica, državama članicama treba dozvoliti da im nije potrebno provoditi ili cjelovito provoditi razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu u pogledu podnositelja zahtjeva koji ulaze na njihova državna područja iz tih europskih trećih zemalja.
- (46) Kada države članice primjenjuju koncepte sigurne države ovisno o svakom pojedinačnom slučaju ili određuju zemlje kao sigurne donošenjem popisa u tu svrhu, one bi trebale uzimati u obzir, između ostalog, smjernice i operativne priručnike te informacije o zemljama porijekla i aktivnostima, uključujući metodu izvještavanja EASO o informacijama o zemljama porijekla, iz Uredbe (EU) br. 439/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o osnivanju Europskog potpornog ureda za azil ⁽¹⁾, kao i mjerodavne smjernice UNHCR-a.
- (47) Kako bi se olakšala redovna razmjena informacija o nacionalnom korištenju koncepta sigurne zemlje porijekla, sigurne treće zemlje i europske sigurne treće zemlje, kao i redovna izvješća Komisije o korištenju tih koncepta od strane država članica, te kako bi se omogućila daljnja harmonizacija u budućnosti, države članice trebaju obavijestiti ili redovno izvještavati Komisiju o trećim zemljama na koje se koncepti primjenjuju. Komisija treba redovito obavješćivati Europski parlament o rezultatima svog pregleda.
- (48) S ciljem osiguranja ispravne primjene koncepta sigurne zemlje koja se temelji na najnovijim informacijama, države članice trebale bi redovno nadzirati stanje u tim zemljama na temelju različitih izvora informacija, uključujući posebno informacije iz drugih država članica, EASO-a, UNHCR-a, Vijeća Europe i drugih važnih međunarodnih organizacija. Kada države članice postanu svjesne važnih promjena u stanju ljudskih prava u zemljama koje su one odredile kao sigurne, one trebaju osigurati nadzor te situacije što prije te, ako je potrebno, reviziju određivanja te zemlje kao sigurne.
- (49) U pogledu ukidanja statusa izbjeglice ili statusa supsidijarne zaštite, države članice trebaju osigurati da osobe koje uživaju međunarodnu zaštitu budu odgovarajuće obaviještene o mogućem ponovnom razmatranju njihovog statusa te da imaju mogućnost dostavljanja svojeg mišljenja prije nego što tijela donesu obrazloženu odluku o ukidanju njihovog statusa.
- (50) U skladu s temeljnim načelom prava Unije da se na odluke u vezi zahtjeva za međunarodnu zaštitu, odluke o odbijanju ponovnog pokretanja postupka razmatranja zahtjeva nakon prekida te odluke o ukidanju statusa izbjeglice ili statusa supsidijarne zaštite, može primijeniti učinkovit pravni lijek pred sudom.

⁽¹⁾ SL L 132, 29.5.2010., str. 11.

- (51) U skladu s člankom 72. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), ova Direktiva ne utječe na ispunjavanje obveza koje države članice imaju u vezi s održavanjem javnog reda i mira, te u vezi osiguranja unutarnje sigurnosti.
- (52) Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom prijenosu takvih podataka ⁽¹⁾ uređuje obradu osobnih podataka koju obavljaju države članice prema ovoj Direktivi.
- (53) Ova Direktiva ne uređuje postupke između država članica koje regulira Uredba (EU) br. 604/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o uspostavi kriterija i mehanizama za određivanje države članice nadležne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu podnesenom u jednoj državi članici od strane državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva ⁽²⁾.
- (54) Ova se Direktiva treba primjenjivati na podnositelje zahtjeva na koje se primjenjuje Uredba (EU) br. 604/2013, uz odredbe te Uredbe i ne dovodeći ih u pitanje.
- (55) Provedbu ove Direktive potrebno je redovito ocjenjivati.
- (56) Budući da cilj ove Direktive, posebno utvrđivanje zajedničkih postupaka za priznavanje i ukidanje međunarodne zaštite, države članice ne mogu zadovoljavajuće postići, a stoga se može bolje postići na razini Unije, Unija može usvojiti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti, kako je navedeno u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). U skladu s načelom razmjernosti, kako je navedeno u tom članku, ova Direktiva ne prelazi što je potrebno radi postizanja tog cilja.
- (57) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije o eksplanatornim dokumentima od 28. rujna 2011. ⁽³⁾, države članice se obvezuju da će u opravdanim slučajevima obavješćivati o mjerama za prenošenje s jednim ili više dokumenata u kojima se objašnjava odnos među sastavnim elementima direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata prenošenja. U pogledu ove Direktive zakonodavac smatra da je opravdano dostavljanje takvih dokumenata.
- (58) U skladu s člancima 1. i 2. te člankom 4.a stavkom 1. Protokola br. 21. o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske u pogledu područja slobode, sigurnosti i pravde koji je priložen UEU i UFEU, a ne dovodeći u pitanje članak 4. tog Protokola, Ujedinjena Kraljevina i Irska ne sudjeluju u donošenju ove Direktive, ne obvezuje ih, niti se na njih primjenjuje.
- (59) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22. o stajalištu Danske, koji je priložen UEU i UFEU, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Direktive, ne obvezuje ju, niti se na nju primjenjuje.
- (60) Ova Direktiva poštuje temeljna prava i načela priznata Poveljom. Posebno, ova Direktiva teži osigurati puno poštivanje ljudskog dostojanstva i promicati primjenu članaka 1., 4., 18., 19., 21., 23., 24. i 47. Povelje, te se u skladu s tome treba provoditi.
- (61) Obveza prenošenja ove Direktive u nacionalno pravo treba se ograničiti na one odredbe koje predstavljaju sadržajnu promjenu u odnosu na Direktivu 2005/85/EZ. Obveza prenošenja odredaba koje nisu izmijenjene proizlazi iz ove Direktive.
- (62) Ova Direktiva ne dovodi u pitanje obveze država članica u vezi roka za prenošenje u nacionalno pravo Direktive 2005/85/EZ iz Priloga II. dijela B,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I

OPĆE ODEDBE

Članak 1.

Svrha

Svrha je ove Direktive uspostava zajedničkih postupaka za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite u skladu s Direktivi 2011/95/EU.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive:

- (a) „Ženevska konvencija” znači konvencija od 28. srpnja 1951. o statusu izbjeglica, kako je izmijenjena Njujorškim protokolom od 31. siječnja 1967.;

⁽¹⁾ SL L 281, 23.11.1995., str. 31.

⁽²⁾ SL L 180, 29.6.2013., str. 31.

⁽³⁾ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

- (b) „zahtjev za međunarodnu zaštitu” ili „zahtjev” znači zahtjev državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva za zaštitu od strane države članice za koju se smatra da traži status izbjeglice ili status supsidijarne zaštite, a koja nije izričito zatražila drugu vrstu zaštite izvan područja primjene Direktive 2011/95/EU koja se može posebno primijeniti;
- (c) „podnositelj zahtjeva” znači državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva koji su podnijeli zahtjev za međunarodnu zaštitu u vezi koje nije još donesena konačna odluka;
- (d) „podnositelj zahtjeva koji treba posebna postupovna jamstva” znači podnositelj zahtjeva koji zbog osobnih okolnosti nije u mogućnosti u potpunosti ostvarivati prava i ispunjavati obveze iz ove Direktive;
- (e) „konačna odluka” znači odluka o tome priznaje li se državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva status izbjeglice ili status supsidijarne zaštite na temelju Direktive 2011/95/EU i u pogledu koje se ne može uložiti pravni lijek u okviru poglavlja V. ove Direktive, bez obzira na to je li podnositelju zahtjeva dozvoljeno ostati u konkretnoj državi članici do završetka postupka;
- (f) „tijelo odlučivanja” znači nesudsko ili upravno tijelo u državi članici nadležnoj za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu, koje je ovlašteno donositi odluke u prvom stupnju u tim predmetima;
- (g) „izbjeglica” znači državljanin treće zemlje ili osobu bez državljanstva koji ispunjavaju uvjete iz članka 2. točke (d) Direktive 2011/95/EU;
- (h) „osoba ovlaštena na supsidijarnu zaštitu” znači državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva koji ispunjavaju uvjete iz članka 2. točke (f) Direktive 2011/95/EU;
- (i) „međunarodna zaštita” znači status izbjeglice i status supsidijarne zaštite, kako su definirani u točkama (j) i (k);
- (j) „status izbjeglice” znači priznavanje državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva izbjeglicom od strane države članice;
- (k) „status supsidijarne zaštite” znači priznavanje državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva osobom ovlaštenom na supsidijarnu zaštitu od strane države članice;
- (l) „maloljetnik” znači državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva mlađa od 18 godina;
- (m) „maloljetnik bez pratnje” znači maloljetnik bez pratnje kako je definiran u članku 2. točke (l) Direktive 2011/95/EU;
- (n) „zastupnik” znači osoba ili organizacija koju je nadležno tijelo odredilo kako bi pomagalo i zastupalo maloljetnika bez pratnje u postupcima iz ove direktive, a s ciljem osiguranja najboljeg interesa djeteta te za njega, prema potrebi, izvršavalo poslovnu sposobnost. Ako je zastupnikom imenovana organizacija, ona određuje osobu odgovornu za izvršavanje obveza zastupanja u pogledu maloljetnika bez pratnje, u skladu s ovom Direktivom;
- (o) „oduzimanje međunarodne zaštite” znači odluka nadležnog tijela o ukidanju, prestanku ili odbijanju produljenja statusa izbjeglice ili statusa supsidijarne zaštite osobe u skladu s Direktivom 2011/95/EU;
- (p) „ostati u državi članici” znači ostati na državnom području, uključujući granicu ili tranzitne zone države članice u kojoj se podneseni zahtjev za međunarodnu zaštitu razmatra;
- (q) „naknadni zahtjev” znači daljnji zahtjev za međunarodnu zaštitu podnesen nakon donošenja konačne odluke o prethodnom zahtjevu, uključujući slučajeve kada je podnositelj zahtjeva izričito odustao od svog zahtjeva te slučajeve kada je tijelo odlučivanja odbacilo zahtjev nakon njegovog izričitog odustanka u skladu s člankom 28. stavkom 1.

Članak 3.

Područje primjene

1. Ova se Direktiva primjenjuje na sve zahtjeve za međunarodnu zaštitu podnesene na državnom području države članice, uključujući na granici, teritorijalnim vodama ili tranzitnim zonama države članice, te na ukidanje međunarodne zaštite.
2. Ova se Direktiva ne primjenjuje na zahtjeve za diplomatski ili teritorijalni azil koji su podneseni pri predstavništvima država članica.
3. Države članice mogu odlučiti primjenjivati ovu Direktivu u postupcima odlučivanja o zahtjevima za svaku vrstu zaštite izvan područja primjene Direktive 2011/95/EU.

Članak 4.

Nadležna tijela

1. Države članice za sve postupke određuju tijelo odlučivanja koje je nadležno za odgovarajuće razmatranje zahtjeva u skladu s ovom Direktivom. Države članice osiguravaju da takvo tijelo ima na raspolaganju odgovarajuća sredstva, uključujući dovoljno osposobljeno osoblje za izvršavanje zadaća u skladu s ovom Direktivom.

2. Države članice mogu odlučiti da tijelo koje nije tijelo iz stavka 1., bude nadležno za sljedeće:

(a) rješavanje predmeta u skladu s Uredbom (EU) br. 604/2013;i

(b) izdavanje ili odbijanje dozvola za ulazak u okviru postupka iz članka 43., uz poštivanje uvjeta koji su u njemu navedeni, te na temelju obrazloženog mišljenja tijela odlučivanja.

3. Države članice osiguravaju da osoblje tijela odlučivanja iz stavka 1. bude odgovarajuće osposobljeno. U tu svrhu države članice osiguravaju odgovarajuće osposobljavanje koje uključuje elemente iz članka 6. stavka 4. točaka od (a) do (e) Uredbe (EU) br. 439/2010. Države članice također uzimaju u obzir odgovarajuća osposobljavanja koja osmišljava i razvija Europski ured za potporu u pitanjima azila (EASO). Osobe koje obavljaju razgovore s podnositeljima zahtjeva prema ovoj Direktivi također trebaju imati opća saznanja o problemima koji mogu negativno utjecati na sposobnost podnositelja zahtjeva za razgovor, kao što su znakovi da je podnositelj zahtjeva mogao biti mučen u prošlosti.

4. Kada je tijelo određeno u stavku 2., države članice osiguravaju da osoblje tog tijela ima potrebno znanje ili pohađa potrebno osposobljavanje radi izvršavanja svojih obveza pri provođenja u ove Direktive.

5. Zahtjeve za međunarodnu zaštitu podnesene u državi članici a naslovljene na tijela druge države članice, koja u njoj provode granične kontrole ili kontrole iseljavanja, rješavaju države članice na čijem državnom području je zahtjev podnesen.

Članak 5.

Povoljnije odredbe

Države članice mogu uvesti ili zadržati povoljnije standarde u vezi postupaka za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite, u mjeri u kojoj ti standardi nisu nespojivi s ovom Direktivom.

POGLAVLJE II.

TEMELJNA NAČELA I JAMSTVA

Članak 6.

Pristup postupku

1. Ako osoba podnese zahtjev za međunarodnu zaštitu tijelu koje je nadležno prema nacionalnom pravu za evidentiranje takvih zahtjeva, zahtjev se evidentira najkasnije tri radna dana od podnošenja zahtjeva.

Ako je zahtjev za međunarodnu zaštitu podnesen drugim tijelima za koja je vjerojatno da zaprimaju takve zahtjeve, ali nisu nadležna za evidentiranje prema nacionalnom pravu, države članice osiguravaju da se zahtjev evidentira najkasnije šest radnih dana od podnošenja zahtjeva.

Države članice osiguravaju da ta druga tijela za koja je vjerojatno da zaprimaju takve zahtjeve za međunarodnu zaštitu, kao što su policija, granična policija, tijela nadležna za iseljenišтво i osoblje ustanova za zadržavanje, imaju odgovarajuće informacije te da njihovo osoblje dobije potrebnu razinu osposobljenosti za obavljanje njihovih zadaća i obveza te smjernice kako obavješćivati podnositelje zahtjeva o tome gdje i kako podnositi zahtjeve za međunarodnu zaštitu.

2. Države članice osiguravaju da osoba koja je podnijela zahtjev za međunarodnu zaštitu ima učinkovitu mogućnost njegovog što ranijeg podnošenja. Ako podnositelj zahtjeva ne podnese zahtjev, države članice mogu u skladu s tome primijeniti članak 28.

3. Ne dovodeći u pitanje stavak 2., države članice mogu zahtijevati da se zahtjevi za međunarodnu zaštitu podnose osobno i/ili na određenom mjestu.

4. Bez obzira na stavak 3., zahtjev za međunarodnu zaštitu smatra se podnesenim ako su obrazac koji je podnio podnositelj zahtjeva ili, ako je predviđeno nacionalnim pravom, službeno izvješće, zaprimila nadležna tijela određene države članice.

5. Ako veliki broj državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva istodobno podnese zahtjeve za međunarodnu zaštitu, zbog čega je u praksi jako teško poštivati rok iz stavka 1., države članice mogu odlučiti da se taj rok produlji na 10 radnih dana.

Članak 7.

Zahtjevi podneseni u ime uzdržavanih osoba ili maloljetnika

1. Države članice osiguravaju da svaka odrasla osoba s poslovnom sposobnošću ima pravo podnijeti zahtjev za međunarodnu zaštitu u svoje ime.

2. Države članice mogu predvidjeti da podnositelj zahtjeva podnese zahtjev u ime osoba koje on ili ona uzdržavaju. U takvim slučajevima države članice osiguravaju da uzdržavane odrasle osobe daju pristanak na podnošenje zahtjeva u njihovo ime. U suprotnom slučaju one trebaju imati mogućnost podnijeti zahtjev u vlastito ime.

Pristanak se zahtjeva u trenutku podnošenja zahtjeva ili, barem prilikom osobnog razgovora da uzdržavanom odraslom osobom. Prije nego se zahtjeva pristanak, svaka odrasla osoba treba se osobno obavijestiti o važnim postupovnim posljedicama podnošenja zahtjeva u njegovo ili njezino ime i o njezinom pravu na zasebno podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu.

3. Države članice osiguravaju da maloljetnik ima pravo na podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu u vlastito ime ako on ili ona imaju poslovnu sposobnost za poduzimanje radnju u postupcima prema pravu konkretne države članice ili preko svojih roditelja ili drugih odraslih članova obitelji, ili odrasle osobe koja je za njega ili nju odgovorna po pravu ili praksi određene države članice ili preko zastupnika.

4. Države članice osiguravaju da odgovarajuća tijela iz članka 10. Direktive 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom ⁽¹⁾ imaju pravo podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu u ime maloljetnika bez pratnje ako na temelju pojedinačne procjene njegove ili njezine osobne situacije ta tijela smatraju da bi maloljetnik mogao trebati zaštitu u skladu s Direktivom 2011/95/EU.

5. Države članice mogu nacionalnim zakonodavstvom odrediti:

- (a) slučajeve u kojima maloljetnik može sam podnijeti zahtjev u svoje ime;
- (b) slučajeve u kojima zahtjev za maloljetnika bez pratnje mora podnijeti zastupnik iz članka 25. stavka 1. točke (a);
- (c) slučajeve u kojima se traži da ulaganje zahtjeva za međunarodnu zaštitu znači ulaganje zahtjeva za međunarodnu zaštitu za bilo kojeg maloljetnika koji nije u braku.

Članak 8.

Informacije i savjetovanje u ustanovama za zadržavanje i na graničnim prijelazima

1. Ako je moguće zaključiti da državljani trećih zemalja i osobe bez državljanstva koje su zadržane u ustanovama za zadržavanje ili na graničnim prijelazima, uključujući tranzitne zone na vanjskim granicama, žele podnijeti zahtjev za međunarodnu zaštitu, države članice pružaju im informacije o mogućnosti takvog postupanja. Države članice u tim ustanovama za zadržavanje i na graničnim prijelazima osiguravaju tumačenje u mjeri u kojoj je potrebno da bi se omogućio pristup postupku za azil.

2. Države članice osiguravaju da organizacije i osobe koje podnositeljima zahtjeva osiguravaju savjetovanje i zastupanje, imaju učinkovit pristup do podnositelja zahtjeva koji se nalaze na graničnim prijelazima, uključujući tranzitne zone na vanjskim granicama. Države članice mogu utvrditi pravila koja uređuju prisutnost takvih organizacija i osoba na tim graničnim prijelazima, a posebno da je pristup moguć na temelju dogovora s nadležnim tijelima država članica. Ograničenja takvog pristupa mogu se odrediti samo ako na temelju nacionalnog prava su objektivno potrebna zbog sigurnosti, javnog reda ili upravnog nadzora nad određenim graničnim prijelazima, pod uvjetom da pristup nije time jako ograničen ili onemogućen.

Članak 9.

Pravo na ostanak u državi članici do završetka razmatranja zahtjeva

1. Podnositeljima zahtjeva dozvoljava se ostanak u državi članici isključivo zbog postupka, dok tijelo odlučivanja ne donese odluku u prvostupanjskom postupku iz poglavlja III. To pravo na ostanak ne predstavlja ovlaštenje na dozvolu boravka.

2. Države članice mogu učiniti iznimku, samo ako osoba naknadno podnese zahtjev iz članka 41. ili kada predaju ili izručuju, ovisno o slučaju, osobu drugoj državi članici u skladu s obvezama iz europskog uhidbenog naloga ⁽²⁾ ili na drugi način, ili trećoj zemlji ili međunarodnim kaznenim sudovima.

3. Država članica može izručiti podnositelja zahtjeva trećoj zemlji u skladu sa stavkom 2. samo ako su nadležna tijela sigurna da odluka o izručenju neće prouzročiti neposredno ili posredno vraćanje kojim bi se kršile međunarodne obveze i obveze Unije te države članice.

⁽¹⁾ SL L 348, 24.12.2008., str. 98.

⁽²⁾ Okvirna odluka Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL L 190, 18.7.2002., str. 1.).

Članak 10.**Uvjeti za razmatranje zahtjeva**

1. Države članice osiguravaju da se zahtjevi za međunarodnu zaštitu ne odbijanju niti isključuju od razmatranja samo zbog toga jer nisu podneseni što prije.

2. Prilikom razmatranja zahtjeva za međunarodnu zaštitu, tijelo odlučivanja prvo utvrđuje ispunjava li podnositelj zahtjeva uvjete za status izbjeglice, a ako ne ispunjava, utvrđuje ispunjava li podnositelj zahtjeva uvjete za ostvarivanje supsidijarne zaštite.

3. Države članice osiguravaju da se odluke tijela odlučivanja o zahtjevima za međunarodnu zaštitu donose nakon odgovarajućeg razmatranja. U tu svrhu države članice osiguravaju da:

(a) se zahtjevi razmatraju, a odluke donose pojedinačno, objektivno i nepristrano;

(b) se iz različitih izvora, kao što su EASO i UNHCR te odgovarajuće međunarodne organizacije za ljudska prava dobivaju točne i ažurirane informacije o općem stanju koje vlada u zemljama porijekla podnositelja zahtjev te, ako je potrebno, u zemljama kroz koje su putovali, te da su takve informacije dostupne osoblju odgovornom za razmatranje zahtjeva i odlučivanje;

(c) osoblje koje razmatra zahtjeve i donosi odluke poznaje odgovarajuće standarde na područja prava azila i prava izbjeglica;

(d) osoblje koje razmatra zahtjeve i donosi odluke ima mogućnost savjetovanja sa stručnjacima, kada je to potrebno, o određenim pitanjima, kao što su pitanja vezana za zdravlje, kulturu, religiju, djecu ili spolove.

4. Tijela iz poglavlja V. imaju preko tijela odlučivanja, podnositelja zahtjeva ili na drugi način pristup općim informacijama iz stavka 3. točke (b) koji je potreban za izvršenje njihovih zadaća.

5. Države članice osiguravaju pravila za prijevod dokumenata koja su potrebna radi razmatranja zahtjeva.

Članak 11.**Zahtjevi odluke tijela odlučivanja**

1. Države članice osiguravaju da se odluke o zahtjevima za međunarodnu zaštitu izdaju u pisanom obliku.

2. Države članice također osiguravaju da se, ako je zahtjev odbijen u vezi statusa izbjeglice i/ili supsidijarne zaštite, navedu činjenični i pravni razlozi u odluci, kao i pisane informacije o načinu pobijanja negativne pisane odluke.

Države članice ne trebaju navoditi pisane informacije o načinu pobijanja negativne odluke u slučaju odluke kada su podnositelju zahtjeva pružene pisane informacije u prethodnoj fazi ili elektroničkim putem do kojeg podnositelj zahtjeva ima pristup.

3. U smislu članak 7. stavka 2., te uvijek kada se zahtjev temelji na istim temeljima, države članice mogu donijeti jedinstvenu odluku koja uključuje sve uzdržavane osobe, osim ako bi to dovelo do otkrivanja posebnih okolnosti podnositelja zahtjeva, što bi moglo ugroziti njegove interese, posebno u slučajevima koji uključuju progon koji se temelji na spolu, spolnom opredjeljenju, spolnom identitetu i/ili starosti. U takvim se slučajevima izdaje posebna odluka za određenu osobu.

Članak 12.**Jamstva za podnositelje zahtjeva**

1. U pogledu postupaka iz poglavlja III., države članice osiguravaju da svi podnositelji zahtjeva uživaju sljedeća jamstva:

(a) da su informirani, na jeziku koji razumiju ili je opravdano očekivati da ga razumiju, o postupku te o njihovim pravima i obvezama tijekom postupka i mogućim posljedicama neispunjavanja svojih obveza, te nesurađivanja s tijelima. Obavješćuju se o rokovima, sredstvima koja su im na raspolaganju za ispunjavanje njihove obveze dostavljanja elemenata iz članka 4. Direktive 2011/95/EU, kao i posljedicama izričitog ili prešutnog povlačenja zahtjeva. O tome se podnositelji zahtjeva pravovremeno obavješćuju kako bi im se omogućilo izvršavanje njihovih prava zajamčenih ovom Direktivom i izvršavanje obveza iz članak 13.;

(b) prema potrebi im se omogućuje tumač za iznošenje predmeta pred nadležnim tijelima. Države članice razmatraju je li potrebno omogućiti te usluge, a svakako onda kada se podnositelj zahtjeva ima pozvati na razgovor iz članka 14. do 17. i 34., a ako bez takvih usluga nije moguće ostvariti odgovarajuću komunikaciju. U tom i drugim slučajevima kada nadležna tijela pozovu podnositelja zahtjeva, te se usluge plaćaju iz javnih sredstava;

(c) ne smije im se uskratiti mogućnost komuniciranja s UNHCR-om ili s bilo kojom drugom organizacijom koja osigurava pravno savjetovanje ili drugo savjetovanje u skladu s pravom određene države članice;

(d) njima samima te, ako je potrebno, njihovim pravnim ili drugim savjetnicima u skladu s člankom 23. stavkom 1., dozvoljava se pristup informacijama iz članka 10. stavka 3. točke (b), te informacijama koja daju stručnjaci iz članka 10. stavka 3. točke (d), kada je tijelo odlučivanja uzelo te informacije u razmatranje u svrhu donošenja odluke o njihovom zahtjevu;

(e) tijelo odlučivanja im u razumnom roku daje obavijest o odluci povodom njihovog zahtjeva. Ako podnositelja zahtjeva zastupa pravni ili drugi savjetnik, države članice mogu odlučiti dati obavijest o odluci njemu ili njoj, umjesto podnositelju zahtjeva;

(f) kada im se ne pomaže ili ih ne zastupa pravni ili drugi savjetnik, tijelo odlučivanja ih obavješćuje o rezultatu odluke na jeziku koji oni razumiju ili se opravdano može očekivati da ga razumiju. Dane informacije uključuju pouku o pobijanju negativne odluke u skladu s odredbama članka 11. stavka 2.

2. U pogledu postupaka iz poglavlja V., države članice osiguravaju da svi podnositelji zahtjeva uživaju jamstva koja su jednaka onima iz stavka 1. točaka od (b) do (e).

Članak 13.

Obveze podnositelja zahtjeva

1. Države članice podnositeljima zahtjeva nalažu obvezu surađivanja s nadležnim tijelima radi utvrđivanja identiteta i drugih elemenata iz članka 4. stavka 2. Direktive 2011/95/EU. Države članice mogu odrediti podnositeljima zahtjeva i druge obveze suradnje s nadležnim tijelima, ako su takve obveze potrebne za obradu zahtjeva.

2. Države članice posebno mogu propisati sljedeće:

(a) podnositelji zahtjeva moraju se javljati nadležnim tijelima ili se osobno pred njima pojaviti, bez odgode ili u određeno vrijeme;

(b) podnositelji zahtjeva trebaju podnijeti dokumente koje imaju na raspolaganju i koji su potrebni za razmatranje zahtjeva, kao što su njihove putovnice;

(c) podnositelji zahtjeva moraju informirati nadležna tijela o svom trenutnom prebivalištu ili adresi te o svim promjenama u najkraće vrijeme. Države članice mogu odrediti da podnositelj zahtjeva mora zaprimiti sva pismena u zadnjem mjestu prebivališta ili adresi koju su on ili ona u skladu s tome naveli;

(d) nadležna tijela mogu pretražiti podnositelja zahtjeva i predmete koje on ili ona imaju kod sebe. Ne dovodeći u pitanje svaku pretragu koja se provodi zbog sigurnosti, pretraga podnositelja zahtjeva na temelju ove Direktive provodi se od strane osobe istoga spola uz puno poštivanje načela ljudskog dostojanstva i fizičkog i psihičkog integriteta;

(e) nadležna tijela mogu fotografirati podnositelja zahtjeva; i

(f) nadležna tijela mogu snimati usmene izjave podnositelja zahtjeva, uz uvjet da je podnositelj zahtjeva o tome unaprijed informiran.

Članak 14.

Osobni razgovor

1. Prije nego što tijelo odlučivanja donese odluku, podnositelj zahtjeva ima mogućnost osobnog razgovora o svom zahtjevu za međunarodnu zaštitu s osobom koja je prema nacionalnom pravu nadležna voditi takav razgovor. Osobne razgovore o predmetu zahtjeva za međunarodnu zaštitu vodi osoblje tijela odlučivanja. Ovaj podstavak ne dovodi u pitanje članak 42. stavak 2. točku (b).

Kada velik broj državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva zatraži međunarodnu zaštitu, čime se praktično onemogućuje tijelo odlučivanja da pravovremeno vodi razgovore o predmetu svakog zahtjeva, države članice mogu predvidjeti da se osoblje drugog tijela privremeno uključi u vođenje tih razgovora. U tim slučajevima, osoblje tog drugog tijela prije toga prolazi odgovarajuće osposobljavanje koje uključuje elemente iz članak 6. stavka 4. točaka od (a) do (e) Uredbe (EU) br. 439/2010. Osobe koje vode osobne razgovore s podnositeljima zahtjeva u skladu s ovom Direktivi također moraju imati opće saznanje o problemima koji bi mogli negativno utjecati na sposobnost podnositelja zahtjeva za razgovor, kao što su znakovi da je podnositelj zahtjeva bio u prošlosti mučen.

Ako osoba podnese zahtjev za međunarodnu zaštitu u ime osoba koje uzdržava, svaka odrasla uzdržavana osoba treba imati mogućnost osobnog razgovora.

Države članice mogu u nacionalnom zakonodavstvu odrediti slučajeve u kojima se maloljetniku daje mogućnost osobnog razgovora.

2. Osobni razgovor o predmetu zahtjeva može se propustiti, ako:

- (a) je tijelo odlučivanja u mogućnosti donijeti pozitivnu odluku u pogledu statusa izbjeglice na temelju dokaza kojima raspolaže; ili
- (b) tijelo odlučivanja smatra da podnositelj zahtjeva nije u mogućnosti ili se s njim ne može obaviti razgovor zbog trajnih okolnosti na koje podnositelj zahtjeva ne može utjecati. U slučaju sumnje, tijelo odlučivanja se savjetuje sa zdravstvenim djelatnikom kako bi utvrdilo je li stanje zbog kojeg podnositelj zahtjeva nije u mogućnosti ili se s njim ne može obaviti razgovor privremeno ili trajno.

Ako se u skladu s točkom (b) osobni razgovor s podnositeljem zahtjeva ili, ako je potrebno, uzdržavanom osobom ne obavi, potrebno je učiniti razumne napore kako bi se podnositelju zahtjeva ili uzdržavanoj osobi dostavile daljnje informacije.

3. Ako se osobni razgovor u skladu s ovim člankom ne obavi, to sprečava tijelo odlučivanja da donese odluku o zahtjevu za međunarodnu zaštitu.
4. Ako se osobni razgovor u skladu sa stavkom 2. točkom (b) ne obavi, to ne utječe negativno na odluku tijela odlučivanja.
5. Bez obzira na članak 28. stavak 1. države članice prilikom odlučivanja o zahtjevu za međunarodnu zaštitu uzimaju u obzir činjenicu da je podnositelj zahtjeva propustio osobni razgovor, osim ako on ili ona su imali opravdane razloge za nepojavljivanje.

Članak 15.

Uvjeti za osobni razgovor

1. Osobni se razgovor uobičajeno održava bez nazočnosti članova obitelji, osim ako tijelo odlučivanja ne smatra potrebnim da je za valjano razmatranje potrebna prisutnost drugih članova obitelji.
2. Osobni razgovor se obavlja pod uvjetima koji osiguravaju odgovarajuću tajnost.
3. Države članice poduzimaju odgovarajuće korake kako bi osigurale da se osobni razgovori vode u uvjetima koji omogućuju podnositeljima zahtjeva da cjelovito iznesu razloge za svoje zahtjeve. U tom cilju države članice:
- (a) osiguravaju da je osoba koja obavlja razgovore osposobljena da uzme u obzir osobne i opće okolnosti podnositelja zahtjeva, uključujući kulturno porijeklo, spol, spolnu opredijeljenost, spolni identitet ili ranjivost podnositelja zahtjeva;
- (b) kada je moguće, osiguraju da razgovor s podnositeljem zahtjeva vodi osoba istog spola ako podnositelj zahtjeva

tako traži, osim ako tijelo odlučivanja opravdano smatra da se takvo traženje temelji na razlozima koji nisu povezani s poteškoćama podnositelja zahtjeva, da cjelovito iznese razloge za svoj zahtjev;

- (c) izaberu tumača koji je sposoban osigurati odgovarajuću komunikaciju između podnositelja zahtjeva i osobe koja vodi razgovor. Komunikacija se obavlja na jeziku koji izabere podnositelj zahtjeva, osim ako postoji drugi jezik koji on ili ona razumiju, i na kojem se on ili ona mogu lako sporazumjeti. Kad je to moguće, države članice osiguravaju da je tumač istog spola ako podnositelj zahtjeva tako traži, osim ako tijelo odlučivanja opravdano smatra da se takvo traženje temelji na razlozima koji nisu povezani s poteškoćama podnositelja zahtjeva, da cjelovito iznese razloge za svoj zahtjev;
- (d) osiguravaju da osoba koja vodi razgovor o predmetu zahtjeva za međunarodnu zaštitu ne nosi vojnu ili policijsku uniformu;
- (e) osiguravaju da se razgovori s maloljetnicima vode na način koji je odgovarajući za djecu.

4. Države članice mogu donositi pravila o nazočnosti trećih osoba na osobnom razgovoru.

Članak 16.

Sadržaj osobnog razgovora

U vođenju osobnog razgovora o predmetu zahtjeva za međunarodnu zaštitu, tijelo odlučivanja osigurava da se podnositelju zahtjeva pruži odgovarajuća mogućnost iznošenja elemenata potrebnih za što cjelovitije utemeljenje zahtjeva u skladu s člankom 4. Direktive 2011/95/EU. To uključuje mogućnost davanja obrazloženja elemenata koji mogu nedostajati i/ili bilo koje nedosljednosti ili suprotnosti s izjavama podnositelja zahtjeva.

Članak 17.

Zapisnik i snimanje osobnog razgovora

1. Države članice osiguravaju da se o svakom osobnom razgovoru sastavlja detaljan i stvaran zapisnik koji sadrži sve bitne elemente ili da se osobni razgovor zapiše u obliku transkripta.
2. Države članice mogu predvidjeti zvučno ili audiovizualno snimanje osobnog razgovora. Kada se obavlja takvo snimanje, države članice osiguravaju da snimka ili transkript tog razgovora budu dostupni u vezi s predmetom podnositelja zahtjeva.

3. Države članice osiguravaju da podnositelj zahtjeva ima mogućnost na kraju osobnog razgovora ili u roku prije nego tijelo odlučivanja donese odluku, pisano i/ili usmeno iznijeti primjedbe i/ili napomene u pogledu mogućih pogrešnih prijevoda ili shvaćanja u zapisniku ili transkriptu. U tom cilju države članice osiguravaju da podnositelj zahtjeva bude u cijelosti obaviješten o sadržaju zapisnika ili o bitnim elementima transkripta, prema potrebi uz pomoć tumača. Države članice potom zahtijevaju da podnositelj zahtjeva potvrdi da sadržaj zapisnika ili transkripta ispravno odražava razgovor.

Kada se osobni razgovor snima u skladu sa stavkom 2., a snimka je dopušteno dokazno sredstvo u žalbenom postupku iz Poglavlja V., države članice ne zahtijevaju da podnositelj zahtjeva potvrdi da sadržaj zapisnika ili transkripta ispravno odražava razgovor. Ne dovodeći u pitanje članak 16., ako države članice predvide mogućnost transkripta i snimke osobnog razgovora, države članice ne trebaju dozvoliti podnositelju zahtjeva davanje napomena i/ili osiguravanje pojašnjenja transkripta.

4. Ako podnositelj zahtjeva odbije potvrditi da sadržaj zapisnika ili transkripta ispravno odražava razgovor, razlozi njegovog ili njezinog odbijanja unose se u spis podnositelja zahtjeva.

Takvo odbijanje ne sprečava tijelo odlučivanja da donese odluku povodom zahtjeva.

5. Podnositelji zahtjeva i njihovi pravni i drugi savjetnici iz članka 23., imaju pristup zapisniku ili transkriptu te, ako je potrebno, snimci, prije nego tijelo odlučivanja donese odluku.

Ako države članice predvide mogućnost transkripta i snimke osobnog razgovora, države članice ne trebaju dozvoliti pristup snimci u prvostupanjskom postupku iz poglavlja III. U tim slučajevima one svakako osiguravaju pristup snimci u žalbenim postupcima iz poglavlja V.

Ne dovodeći u pitanje stavak 3. ovog članka, ako je zahtjev razmatran u skladu s člankom 31. stavkom 8., države članice mogu omogućiti pristup zapisniku ili transkriptu te, ako je potrebno, snimci, u vrijeme donošenja odluke.

Članak 18.

Zdravstveni pregled

1. Ako tijelo odlučivanja to smatra potrebnim za ocjenjivanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu u skladu s člankom 4. Direktive 2011/95/EU, države članice uz pristanak podnositelja

zahtjeva organiziraju zdravstveni pregled podnositelja zahtjeva u vezi znakova koji mogu ukazivati na proganjanje ili tešku štetu u prošlosti. Druga je mogućnost da države članice mogu predvidjeti da podnositelj zahtjeva sam organizira takav zdravstveni pregled.

Zdravstveni pregled iz prvog podstavka provode kvalificirani zdravstveni djelatnici, a rezultat pregleda se dostavlja tijelu odlučivanja što prije. Države članice mogu odrediti zdravstvene djelatnike koji mogu provoditi takve zdravstvene preglede. Ako podnositelj zahtjeva odbije takav zdravstveni pregled, to ne sprečava tijelo odlučivanja da donese odluku o zahtjevu za međunarodnu zaštitu.

Zdravstveni pregledi koji se provode u skladu s ovim stavkom plaćaju se iz javnih sredstava.

2. Ako se zdravstveni pregled ne obavi u skladu sa stavkom 1., države članice obavješćuju podnositelje zahtjeva da oni mogu na vlastitu inicijativu i na vlastiti trošak organizirati zdravstveni pregled u vezi znakova koji mogu ukazivati na proganjanje ili tešku štetu u prošlosti.

3. Rezultate zdravstvenih pregleda iz stavaka 1. i 2. ocjenjuje tijelo odlučivanja zajedno s drugim elementima zahtjeva.

Članak 19.

Besplatno pružanje pravnih i postupovnih informacija u prvostupanjskim postupcima

1. U prvostupanjskim postupcima iz poglavlja III., države članice osiguravaju da na zahtjev, podnositelji zahtjeva imaju besplatne pravne i postupovne informacije, uključujući barem informacije o postupku u svjetlu posebnih okolnosti podnositelja zahtjeva. U slučaju negativne odluke u vezi zahtjeva u prvom stupnju, države članice također na zahtjev podnositelja zahtjeva daju podnositelju zahtjeva informacije – osim onih koje su dane u skladu s člankom 11. stavkom 2. i člankom 12. stavkom 1. točkom (f) – radi razjašnjavanja razloga za takvu odluku i način pobijanja odluke.

2. Na besplatno pružanje pravnih i postupovnih informacija primjenjuju se uvjeti iz članka 21.

Članak 20.

Besplatna pravna pomoć i zastupanje u žalbenim postupcima

1. Države članice podnositeljima zahtjeva osiguravaju besplatnu pravnu pomoć i zastupanje u žalbenim postupcima iz poglavlja V. To uključuje najmanje pripremu potrebnih postupovnih dokumenata i sudjelovanje u sudskoj raspravi u prvostupanjskom postupku u ime podnositelja zahtjeva.

2. Države članice također mogu pružati besplatnu pravnu pomoć i zastupanje u prvostupanjskim postupcima iz poglavlja III. U takvim se slučajevima članak 19. ne primjenjuje.

3. Države članice mogu odrediti da se besplatna pravna pomoć i zastupanje ne odobravaju kada sud ili drugo nadležno tijelo smatraju da žalba nema realne mogućnosti za uspjeh.

Ako odluku da se odobri besplatna pravna pomoć i zastupanje u skladu s ovim stavkom donese tijelo koje nije sud, države članice osiguravaju da podnositelj zahtjeva ima učinkovit pravni lijek pred sudom protiv te odluke.

U primjeni ovog stavka, države članice osiguravaju da pravna pomoć i zastupanje ne budu samovoljno ograničeni te da podnositelj zahtjeva ima neometen pristup pravosuđu.

4. Na besplatnu pravnu pomoć i zastupanje primjenjuju se uvjeti iz članka 21.

Članak 21.

Uvjeti za besplatno pružanje pravnih i postupovnih informacija i besplatno zastupanje

1. Države članice mogu odrediti da besplatne pravne i postupovne informacije iz članka 19. pružaju nevladine organizacije, ili stručnjaci iz vladini tijela ili specijalizirane državne službe.

Besplatnu pravnu pomoć i zastupanje iz članka 20. ostvaruju one osobe kojima je to dozvoljeno prema nacionalnom pravu.

2. Države članice mogu odrediti da se besplatne pravne i postupovne informacije iz članka 19. i besplatna pravna pomoć i zastupanje iz članka 20. priznaju:

(a) samo onima koji nemaju dostatnih sredstava; i/ili

(b) samo u pogledu onih usluga koje pružaju pravni i drugi savjetnici koji su određeni nacionalnim pravom da pomažu i zastupaju podnositelje zahtjeva.

Države članice mogu odrediti da se besplatna pravna pomoć i zastupanje iz članka 20. priznaje samo za žalbene postupke u skladu s poglavljem V. pred prvostupanjskim sudom, a ne na daljnje žalbe ili druge pravne lijekove predviđene nacionalnim pravom, uključujući ponovno saslušavanje i ponovno razmatranje žalbi.

Države članice također mogu u primjeni članka 41. stavka 2. točke (c) odrediti da se besplatna pravna pomoć i zastupanje iz članka 20. ne priznaje podnositeljima zahtjeva koji više ne borave na njihovom državnom području.

3. Države članice također mogu utvrditi pravila u vezi načina ulaganja i obrade zahtjeva za besplatne pravne i postupovne informacije iz članka 19. te besplatnu pravnu pomoć i zastupanje iz članka 20.

4. Države članice također mogu:

(a) odrediti monetarna i/ili vremenska ograničenja za besplatno pružanje pravnih i postupovnih informacija iz članka 19., i za pružanje besplatne pravne pomoći i zastupanja iz članka 20., pod uvjetom da takva ograničenja samovoljno ne ograničavaju pružanje pravnih i postupovnih informacija i pravne pomoći i zastupanja;

(b) odrediti da položaj podnositelja zahtjeva u vezi honorara i drugih troškova ne bude povoljniji od općenitog koji priznaju svojim državljanima u stvarima koje se odnose na pravnu pomoć.

5. Države članice mogu zahtijevati naknadu, u cijelosti ili djelomično, svih odobrenih troškova, ako i kada se financijsko stanje podnositelja zahtjeva znatno poboljša ili ako je odluka o dodjeli tih troškova donesena na temelju netočnih podataka koje je dostavio podnositelj zahtjeva.

Članak 22.

Pravo na pravnu pomoć i zastupanje u svim fazama postupka

1. Podnositeljima zahtjeva daje se mogućnost savjetovanja, na vlastiti trošak, i na učinkovit način, s pravnim ili drugim savjetnikom kojeg kao takvog priznaje ili dopušta nacionalno zakonodavstvo, o pitanjima u vezi njihovih zahtjeva za međunarodnu zaštitu, i nakon donošenja negativne odluke.

2. Države članice mogu dozvoliti nevladinim organizacijama pružanje besplatne pravne pomoći i/ili zastupanja za podnositelje zahtjeva u postupcima iz poglavlja II. i poglavlja V. u skladu s nacionalnim pravom.

Članak 23.

Opseg pravne pomoći i zastupanja

1. Države članice osiguravaju da pravni ili drugi savjetnik kojeg kao takvog priznaje ili dopušta nacionalno zakonodavstvo, koji pomaže ili zastupa podnositelja zahtjeva prema uvjetima iz nacionalnog prava, ima pristup informacijama iz predmeta podnositelja zahtjeva na temelju na kojem se donosi ili će se donijeti odluka.

Države članice mogu predvidjeti iznimke ako bi otkrivanje informacija ili izvora moglo ugroziti nacionalnu sigurnost, sigurnost organizacija ili osobe/osoba koje dostavljaju informacije ili sigurnosti osobe/osoba na koje se informacije odnose, ili kad bi bili ugroženi interesi istrage u vezi razmatranja zahtjeva za međunarodnu zaštitu od strane nadležnih tijela država članica ili bi to oslabilo međunarodne odnose država članica. U tim slučajevima države članice:

(a) omogućuju pristup takvim informacijama ili izvorima koji su na raspolaganju tijelima iz poglavlja V.; i

(b) u nacionalnom pravu utvrđuju postupke kojima se osigurava poštivanje prava podnositelja zahtjeva na obranu.

U pogledu točke (b) države članice posebno mogu omogućiti pristup do takvih informacija ili izvora pravnom ili drugom savjetniku koji je obavio sigurnosnu provjeru ako su informacije potrebne za razmatranje zahtjeva ili za donošenje odluke o ukidanju međunarodne zaštite.

2. Države članice osiguravaju da pravni ili drugi savjetnik koji pomaže ili zastupa podnositelja zahtjeva ima pristup do zatvorenih područja, ako što su ustanove za zadržavanje i tranzitne zone, u svrhu savjetovanja podnositelja zahtjeva u skladu s člankom 10. stavkom 4. i člankom 18. stavkom 2. točkama (b) i (c) Direktive 2013/33/EU.

3. Države članice dozvoljavaju podnositelju zahtjev ada na osobni razgovor dovede pravnog ili drugog savjetnika kojeg kao takvog priznaje ili dopušta nacionalno zakonodavstvo.

Države članice mogu odrediti da pravni ili drugi savjetnik može intervenirati samo na kraju osobnog razgovora.

4. Ne dovodeći u pitanje ovaj članak ili članak 25. stavak 1. točku (b), države članice mogu predvidjeti pravila o prisutnosti pravnih ili drugih savjetnika na svim razgovorima tijekom postupka.

Države članice mogu zahtijevati prisutnost podnositelja zahtjeva na osobnom razgovoru, čak i kada su on ili ona zastupani pod uvjetima iz nacionalnog prava od strane pravnog ili drugog savjetnika, te mogu zahtijevati da podnositelj zahtjeva osobno odgovara na postavljena pitanja.

Ne dovodeći u pitanje članak 25. stavak 1. točku (b), odsutnost pravnog ili drugog savjetnika ne sprečava nadležno tijelo da vodi osobni razgovor s podnositeljem zahtjeva.

Članak 24.

Podnositelji zahtjeva koji trebaju posebna postupovna jamstva

1. Države članice u razumnom roku nakon podnošenja zahtjeva za međunarodnu pomoć ocjenjuju treba li podnositelj zahtjeva posebna postupovna jamstva.

2. Ocjena iz stavka 1. može se uključiti u postojeće nacionalne postupke i/ili u ocjenu iz članka 22. Direktive 2013/33/EU te za nju nije potrebno pokretati upravni postupak.

3. Države članice osiguravaju da se podnositeljima zahtjeva za koje je utvrđeno da su podnositelji zahtjeva koji trebaju posebna postupovna jamstva, pruži odgovarajuća pomoć kako bi ostvarili prava i ispunjavali obveze iz ove Direktive tijekom cijelog postupka za azil.

Ako se takva odgovarajuća pomoć ne može pružiti u okviru postupaka iz članka 31. stavka 8. i članka 43., posebno ako države članice smatraju da podnositelj zahtjeva treba posebna postupovna jamstva, što je rezultat mučenja, silovanja ili drugih teških oblika psihološkog, fizičkog ili spolnog nasilja, države članice ne primjenjuju ni ne propuštaju primjenjivati članak 31. stavak 8. i članak 43. Ako države članice primjenjuju članak 46. stavak 6. na podnositelje zahtjeva na koje se članak 31. stavak 8. i članak 43. ne mogu primjenjivati u skladu s ovom podstavku, države članice osiguravaju najmanje jamstva iz članka 46. stavka 7.

4. Države članice osiguravaju da se potreba za posebnim postupovnim jamstvima također poštuje, u skladu s ovom Direktivom, ako se takva potreba pojavi u kasnijoj fazi postupka, bez potrebe ponovnog pokretanja postupka.

Članak 25.

Jamstva za maloljetnike bez pratnje

1. U pogledu svih postupaka iz ove Direktive, a ne dovodeći u pitanje odredbe članka 14. do 17., države članice:

(a) u najkraćem mogućem roku poduzimaju mjere kojima se osigurava da maloljetnika bez pratnje zastupa i pomaže mu zastupnik, kako bi mu se omogućilo ostvarivanje prava i ispunjavanje obveza iz ove Direktive. Maloljetnik bez pratnje bez odgođe se obavješćuje o imenovanju zastupnika. Zastupnik obavlja svoje zadatke u skladu s načelom najboljeg interesa djeteta i mora imati usko stručno znanje iz tog područja. Osobu koja postupi kao zastupnik zamjenjuje se, ako je potrebno. Organizacije ili pojedinci čiji interesi jesu ili bi mogli biti suprotni interesima maloljetnika bez pratnje nisu pogodni biti zastupnicima. Zastupnikom također može biti zastupnik iz Direktive 2013/33/EU;

(b) osiguravaju da je zastupniku pružena mogućnost da maloljetnika bez pratnje obavijesti o značenju i mogućim posljedicama osobnog razgovora te da ga prema potrebi obavijesti kako se pripremiti za osobni razgovor. Države članice osiguravaju da zastupnik i/ili pravni ili drugi savjetnik kojeg kao takvog priznaje ili dopušta nacionalno zakonodavstvo budu prisutni na tom razgovoru i imaju mogućnost postavljati pitanja ili davati primjedbe u mjeri u kojoj to dopusti osoba koja vodi razgovor.

Države članice mogu zahtijevati prisutnost maloljetnika bez pratnje na osobnom razgovoru, čak i onda kada je prisutan zastupnik.

2. Države članice se mogu suzdržati od imenovanja zastupnika maloljetniku bez pratnje ako će maloljetnik najvjerojatnije napuniti 18 godina prije donošenja prvostupanjske odluke.

3. Države članice osiguravaju da:

(a) ako se s maloljetnikom bez pratnje obavlja osobni razgovor u vezi njegovog zahtjeva za međunarodnu zaštitu iz članka 14. do 17. i 34., taj razgovor vodi osoba koja ima potrebno znanje o posebnim potrebama maloljetnika;

(b) odluku tijela odlučivanja o zahtjevu maloljetnika bez pratnje pripremi službena osoba koja ima potrebno znanje o posebnim potrebama maloljetnika.

4. Maloljetnicima bez pratnje i njihovim zastupnicima besplatno se osiguravaju pravne i postupovne informacije iz članka 19., kao i u postupcima ukidanja međunarodne zaštite iz poglavlja IV.

5. Države članice mogu za određivanje o starosti maloljetnika bez pratnje u okviru razmatranja zahtjeva za međunarodnu zaštitu koristiti zdravstvenu opremu, ako na temelju općih izjava ili drugih odgovarajućih pokazatelja države članice imaju dvojbe o starosti podnositelja zahtjeva. Ako države članice i nakon toga imaju dvojbu u pogledu starosti podnositelja zahtjeva, pretpostavit će da je podnositelj zahtjeva maloljetnik.

Svi se zdravstveni pregledi obavljaju uz puno poštivanje dostojanstva pojedinca, smiju biti u najmanjoj mjeri invazivni, te ih provode kvalificirani zdravstveni djelatnici koji mogu dati u granicama mogućnosti vjerodostojan odgovor.

Prilikom obavljanja zdravstvenih pregleda države članice osiguravaju:

(a) da se maloljetnike bez pratnje prije razmatranja njihovog zahtjeva za međunarodnu zaštitu i na jeziku koji razumiju, ili se opravdano može pretpostaviti da razumiju, obavijesti o mogućnosti utvrđivanja njihove starosti zdravstvenim pregledom. To uključuje informacije o načinu pregleda i o mogućim posljedicama rezultata zdravstvenog pregleda za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu, kao i o posljedicama odbijanja zdravstvenog pregleda od strane maloljetnika;

(b) da maloljetnici bez pratnje i/ili njihovi zastupnici daju pristanak na zdravstveni pregled koji se provodi radi utvrđivanja starosti određenog maloljetnika; i

(c) da se odluka o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu maloljetnika bez pratnje koji je odbio zdravstveni pregled ne temelji isključivo na tom odbijanju.

Činjenica da je maloljetnik bez pratnje odbio zdravstveni pregled ne sprečava tijelo odlučivanja da donese odluku o zahtjevu za međunarodnu zaštitu.

6. Najbolji interes djeteta je najvažnija briga država članica u provođenju ove Direktive.

Ako države članice tijekom postupka za azil utvrde da je osoba maloljetnik bez pratnje, one mogu:

(a) primjenjivati ili nastaviti primjenjivati članak 31. stavak 8., samo ako:

i. podnositelj zahtjeva dolazi iz države koja ispunjava uvjete da se smatra sigurnom zemljom porijekla za potrebe ove Direktive; ili

- ii. je podnositelj zahtjeva uložio naknadni zahtjev za međunarodnu zaštitu koji nije nedopušten u skladu s člankom 40. stavkom 5.; ili
 - iii. postoje ozbiljni razlozi da se smatra da podnositelj zahtjeva predstavlja opasnost za nacionalnu sigurnost ili javni red države članice ili je podnositelj zahtjeva bio prisilno istjeran zbog ozbiljnih razloga javne sigurnosti ili javnog reda prema nacionalnom pravu;
- (b) primjenjivati ili nastaviti primjenjivati članak 43. u skladu s člancima od 8. do 11. Direktive 2013/33/EU, samo ako:
- i. podnositelj zahtjeva dolazi iz zemlje koja ispunjava mjerila da se smatra sigurnom zemljom za potrebe ove Direktive; ili
 - ii. je podnositelj zahtjeva uložio naknadni zahtjev; ili
 - iii. postoje ozbiljni razlozi da se smatra kako podnositelj zahtjeva predstavlja opasnost za nacionalnu sigurnost ili javni red države članice ili je podnositelj zahtjeva bio prisilno istjeran zbog ozbiljnih razloga javne sigurnosti ili javnog reda prema nacionalnom pravu; ili
 - iv. postoje opravdani razlozi da se smatra kako je zemlja koja nije država članica za podnositelja zahtjeva sigurna zemlja u skladu s članku 38.; ili
 - v. je podnositelj obmanuo tijela podnošenjem lažnih isprava; ili
 - vi. je podnositelj zahtjeva zlonamjerno uništio ili raspolagao osobnim ili putnim ispravama koje bi pomogle pri utvrđivanju njegovog ili njezinog identiteta ili državljanstva.

Države članice mogu primjenjivati točke v. i vi. samo u pojedinačnim slučajevima kada postoje ozbiljni razlozi da se smatra da podnositelj zahtjeva pokušava prikriti bitne elemente koji bi vjerojatno doveli do negativne odluke i ako je podnositelj zahtjeva imao sve mogućnosti, uzimanjem u obzir posebnih postupovnih potreba maloljetnika bez pratnje, da podnesen valjane razloge za postupanje iz točaka v. i vi., uključujući savjetovanje sa svojim zastupnikom;

- (c) smatrati zahtjev nedopuštenim u skladu s člankom 33. stavkom 2. točkom (c) ako se zemlja koja nije država članica smatra sigurnom trećom zemljom za podnositelja zahtjeva u skladu s članku 38., pod uvjetom da je to u najboljem interesu maloljetnika;
- (d) primjenjivati postupak iz članka 20. stavka 3. ako zastupnik maloljetnika ima pravnu izobrazbu u skladu s nacionalnim pravom.

Ne dovodeći u pitanje članak 41. u primjeni članka 46. stavka 6. na maloljetnike bez pratnje, države članice osiguravaju u svakom slučaju barem jamstva iz članka 46. stavka 7.

Članak 26.

Zadržavanje

1. Države članice ne zadržavaju osobu samo zato što su on ili ona podnositelji zahtjeva. Razlozi i uvjeti zadržavanja i jamstva koja su na raspolaganju podnositeljima zahtjeva u skladu su s Direktivom 2013/33/EU.

2. Ako se zadržava podnositelj zahtjeva, države članice osiguravaju da postoji mogućnost ubrzanog sudskog razmatranja u skladu s Direktivom 2013/33/EU.

Članak 27.

Postupak odbijanja zahtjeva

1. U mjeri u kojoj nacionalno pravo države članice dopušta mogućnost odbijanja zahtjeva, kada podnositelj zahtjeva izričito odustane od svojeg zahtjeva za međunarodnu zaštitu, države članice osiguravaju da tijelo odlučivanja donese odluku o prestanku postupka ili o odbijanju zahtjeva.

2. Države članice također mogu odlučiti da tijelo odlučivanja može prekinuti postupka bez donošenja odluke. U tom slučaju države članice osiguravaju da tijelo odlučivanja unese bilješku u predmet podnositelja zahtjeva.

Članak 28.

Postupak kod izričitog povlačenja ili odustanka od zahtjeva

1. Kada postoji opravdan razlog da se smatra da je podnositelj zahtjeva izričito povukao ili odustao od svog zahtjeva, države članice osiguravaju da tijelo odlučivanja donese odluku o prestanku razmatranja ili, ako tijelo odlučivanja smatra da zahtjev nije utemeljen nakon odgovarajućeg razmatranja sadržaja zahtjeva u skladu s člankom 4. Direktive 2011/95/EU, odbije zahtjev.

Države članice mogu smatrati da je podnositelj zahtjeva izričito povukao ili odustao od svog zahtjeva za međunarodnu pomoć, posebno kada je utvrdilo sljedeće:

- (a) da se on ili ona nisu odazvali na zahtjeve da podnesu informacije bitne za njihov zahtjev za potrebe članka 4. Direktive 2011/95/EU ili se nisu odazvali na osobni razgovor iz članka od 14. do 17. ove Direktive, osim ako podnositelj zahtjeva u razumnom roku ne dokaže da je njegovo propuštanje posljedica okolnosti na koje on ili ona nisu mogli utjecati;

(b) da su on ili ona pobjegli ili bez dozvole napustili mjesto gdje su živjeli ili bili zadržani a da nisu u razumnom roku o tome obavijestili nadležno tijelo ili da u razumnom roku nisu izvršili obveze javljanja ili druge obveze kontaktiranja, osim ako podnositelj zahtjeva dokaže da je to posljedica okolnosti na koje on ili ona nisu mogli utjecati.

U svrhu provedbe ovih odredaba države članice mogu utvrditi rokove ili smjernice.

2. Države članice osiguravaju da podnositelj zahtjeva koji se ponovno javi nadležnom tijelu nakon donošenja odluke o prekidu postupka iz stavka 1. ovog članka, ima pravo zatražiti ponovno otvaranje svog slučaja ili podnijeti novi zahtjev na koji se neće primjenjivati postupak iz članak 40. i 41.

Države članice mogu utvrditi rok od najmanje devet mjeseci u kojem podnositelj zahtjeva ne može tražiti ponovno otvaranje slučaja ili u kojem se novi postupak smatra naknadnim zahtjevom i na njega se primjenjuju članci 40. i 41. Države članice mogu odrediti da se slučaj podnositelja zahtjeva može ponovno otvoriti samo jednom.

Države članice osiguravaju da se takva osoba ne odstrani suprotno načelu nevraćanja.

Države članice mogu dozvoliti tijelu odlučivanja da nastavi razmatranje u fazi u kojoj je postupak bio prekinut.

3. Ovaj članak ne dovodi u pitanje Uredbu (EU) br. 604/2013.

Članak 29.

Uloga UNHCR-a

1. Države članice omogućuju UNHCR-u:

- (a) pristup podnositeljima zahtjeva, uključujući one koji su zadržani, a nalaze se na granicama ili u tranzitnim zonama;
- (b) pristup informacijama o pojedinačnim zahtjevima za međunarodnu zaštitu o tijeku postupka i o izdanim odlukama, uz uvjet da je s tim suglasan podnositelj zahtjeva;
- (c) da u okviru izvršavanja svojih nadzornih zadaća iz članka 35. Ženevske konvencije, predstavi svoje mišljenje bilo kom nadležnom tijelu u vezi pojedinačnih zahtjeva za međunarodnu zaštitu u svakoj fazi postupka.

2. Stavak 1. se primjenjuje na organizacije koje djeluju na državnom području konkretne države članice u ime UNHCR-a u skladu sa sporazumom s tom državom članicom.

Članak 30.

Prikupljanje informacija o pojedinačnim slučajevima

U svrhe razmatranja pojedinačnih slučajeva države članice ne smiju:

- (a) otkrivati informacije u vezi pojedinačnih zahtjeva za međunarodnu zaštitu ili činjenice da je provedena primjena na pretpostavljene izvršitelje progona ili teške štete;
- (b) dobivati informacije od pretpostavljenih izvršitelja progona ili teške štete na način koji bi utjecao tako da bi ti izvršitelji biti izravno obaviješteni o činjenici da je zahtjev podnesen od strane konkretnog podnositelja te bi to ugrozilo fizički integritet podnositelja zahtjeva ili osoba koje uzdržava ili njegovu ili njezinu slobodu i sigurnosti ili sigurnost članova njegove ili njezine obitelji koji još žive u zemlji porijekla.

POGLAVLJE III.

PRVOSTUPANJSKI POSTUPCI

ODJELJAK I.

Članak 31.

Postupak razmatranja

- 1. Države članice obrađuju zahtjeve za međunarodnu zaštitu u postupku razmatranja u skladu s temeljnim načelima i jamstvima iz poglavlja II.
- 2. Države članice osiguravaju da se postupak razmatra što prije zaključi ne dovodeći u pitanje odgovarajuće i cjelovito razmatranje.
- 3. Države članice osiguravaju da se postupak razmatranja zaključi u roku od šest mjeseci od ulaganja zahtjeva.

Ako se zahtjev rješava u postupku iz Uredbe (EU) br. 604/2013, rok od šest mjeseci počinje teći od trenutka kada država članica koja je nadležna za njegovo razmatranje bude utvrđena u skladu s tom Uredbom, podnositelj zahtjeva je još na državnom području te države članice i pod nadzorom je nadležnog tijela.

Države članice mogu produljiti rok od šest mjeseci koji je utvrđen ovim stavkom na vrijeme koje ne prelazi daljnjih devet mjeseci, ako:

- (a) su uključena složena pitanja o činjenicama i/ili pravu;

(b) veliki broj državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva podnese zahtjev za međunarodnu zaštitu, zbog čega je u praksi jako teško zaključiti postupak u roku od šest mjeseci;

(c) ako se kašnjenje očigledno može pripisati propuštanju podnositelja zahtjeva da ispuni svoje obveze prema članku 13.

Iznimno u opravdanim slučajevima države članice mogu produžiti rokove iz ovog stavka do najdulje tri mjeseca ako je to potrebno za osiguranje odgovarajućeg i cjelovitog razmatranja zahtjeva za međunarodnu zaštitu.

4. Ne dovodeći u pitanje članke 13. i 18. Direktive 2011/95/EU, države članice mogu odgoditi zaključivanje postupka razmatranja, ako se od tijela odlučivanja ne može opravdano očekivati da odluči u roku iz stavka 3. zbog nesigurnog stanja u zemlji porijekla za koje se očekuje da je privremeno. U tom slučaju države članice:

(a) najmanje svakih šest mjeseci provjeravaju stanje u zemlji porijekla;

(b) obavješćuju određene podnositelja zahtjeva u razumnom roku o razlozima odlaganja;

(c) obavješćuju Komisiju u razumnom roku o razlozima odlaganja postupaka za tu zemlju porijekla.

5. U svakom slučaju države članice zaključuju postupaka razmatranja najkasnije u roku od 21 mjesec od podnošenja zahtjeva.

6. Države članice osiguravaju da, ako se odluka ne može donijeti u roku od šest mjeseci, podnositelj zahtjeva treba:

(a) biti obaviješten o kašnjenju; i

(b) na svoj zahtjev dobiti informacije o razlozima kašnjenja i u roku u kojem se može očekivati donošenje odluke o njegovom ili njezinom zahtjevu.

7. Države članice mogu dati prednost razmatranju zahtjeva za međunarodnu zaštitu u skladu s temeljnim načelima i jamstvima iz poglavlja II., posebno:

(a) ako je vjerojatno da je zahtjev utemeljen;

(b) ako je podnositelj zahtjeva ranjiv za potrebe članka 22. Direktive 2013/33/EU ili treba posebna postupovna jamstva, posebno maloljetnik bez pratnje.

8. Države članice mogu propisati da se u skladu s temeljnim načelima i jamstvima iz poglavlja II. zahtjevi razmatraju ubrzano i/ili vode na granicama ili u tranzitnim zonama u skladu s člankom 43., ako:

(a) je podnositelj zahtjeva prilikom podnošenja svog zahtjeva i činjenica pokrenuo samo pitanja koja nisu mjerodavna za razmatranje ispunjavaju li on ili ona uvjete kao ovlaštenici međunarodne zaštite na temelju Direktive 2011/95/EU; ili

(b) podnositelj zahtjeva dolazi iz zemlje porijekla za potrebe ove Direktive; ili

(c) je podnositelj obmanuo tijela podnošenjem informacija ili dokumenata ili je prešutio važne informacije ili dokumente u pogledu svog identiteta i/ili nacionalnosti, što bi moglo negativno utjecati na odluku; ili

(d) je vjerojatno da je podnositelj zahtjeva zlonamjerno uništio ili otuđio osobnu ili putnu ispravu koja bi pomogla prilikom utvrđivanja njegovog identiteta ili državljanstva; ili

(e) je podnositelj zahtjeva dao očigledno nedosljedne i suprotne, očigledno lažne ili očigledno slabo vjerojatne izjave koje su u suprotnosti s dovoljno provjerenim informacijama o državi porijekla, zbog čega je njegov zahtjev očigledno neuvjerljiv u pogledu tvrdnje da on ili ona ispunjavaju uvjete za međunarodnu zaštitu na temelju 2011/95/EU; ili

(f) je podnositelj zahtjeva uložio naknadni zahtjev za međunarodnu zaštitu koji nije dopušten u skladu s člankom 40. stavkom 5.; ili

(g) je podnositelj zahtjeva podnio zahtjev samo kako bi odgodio ili onemogućio izvršenje prijašnje ili neposredne odluke na temelju koje bi mogao biti otklonjen;

(h) je podnositelj zahtjeva nezakonito ušao na državno područje države članice ili produžio svoj boravak te se bez pravoga razloga nije javio tijelima ni podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu u najkraćem vremenu, ovisno o okolnostima svog ulaska; ili

(i) podnositelj zahtjeva odbija ispuniti obvezu davanja otisaka svojih prstiju u skladu s Uredbom (EU) br. 603/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. O uspostavi sustava Eurodac za usporedbu otisaka prstiju zbog učinkovite primjene Uredbe (EU) br. 604/2013 o uspostavi mjerila i mehanizama za utvrđivanje države članice nadležne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je podnio državljani treće zemlje ili osoba bez državljanstva u jednoj državi članici i o zahtjevima za usporedbu podataka iz sustava Eurodac koje podnose tijela kaznenog progona država članica i Europol u svrhu kaznenog progona ⁽¹⁾; ili

(j) se podnositelj zahtjeva može iz ozbiljnih razloga smatrati opasnošću za nacionalnu sigurnost ili javni red države članice, ili ako je podnositelj zahtjeva iz ozbiljnih razloga nacionalne sigurnosti ili javnog reda prema nacionalnom pravu bio prisilno protjeran.

9. Države članice utvrđuju rokove za donošenje odluke u prvostupanjskom postupku u skladu sa stavkom 8. Ti rokovi moraju biti razumni.

Ne dovodeći u pitanje stavke od 3. do 5., države članice produžuju te rokove ako je potrebno radi osiguravanja odgovarajućeg i cjelovitog razmatranja zahtjeva za međunarodnu zaštitu.

Članak 32.

Neosnovani zahtjevi

1. Ne dovodeći u pitanje članak 27., države članice mogu smatrati zahtjev neosnovanim samo onda kada je tijelo odlučivanja utvrdilo da podnositelj zahtjeva ne ispunjava uvjete za međunarodnu zaštitu na temelju Direktive 2011/95/EU.

2. U slučajevima neosnovanih zahtjeva na koje se primjenjuje neka od okolnosti iz članak 31. stavka 8., države članice mogu smatrati zahtjev očigledno neosnovanim ako je kao takav definiran nacionalnim zakonodavstvom.

ODJELJAK II.

Članak 33.

Nedopušteni zahtjevi

1. Osim slučajeva u kojima se zahtjev ne razmatra u skladu s Uredbom (EU) br. 604/2013, od država članica se ne zahtjeva da razmatraju ispunjava li podnositelj zahtjeva uvjete za međunarodnu zaštitu u skladu s Direktivom 2011/95/EU ako se zahtjev smatra nedopuštenim u skladu s ovom članku.

2. Države članice mogu smatrati zahtjev za međunarodnu zaštitu nedopuštenim samo ako:

(a) je druga država članica priznala međunarodnu zaštitu;

(b) se zemlja koja nije država članica smatra prvom zemljom azila podnositelja zahtjeva, u skladu s članu 35.;

(c) se država koja nije država članica smatra sigurnom trećom zemljom za podnositelja zahtjeva, u skladu s članku 38.;

(d) je zahtjev naknadni zahtjev, pri čemu ne postoje elementi ili utvrđenja u vezi razmatranja je li podnositelj zahtjeva koji ispunjava uvjete kao ovlaštenik međunarodne zaštite na temelju Direktive 2011/95/EU, naveo ili podnio te nove elemente ili utvrđenja; ili

(e) uzdržavana osoba podnositelja zahtjeva podnese zahtjev nakon što su on ili ona, u skladu s člankom 7. stavkom 2., suglasni da će njegov ili njezin slučaj biti dio zahtjeva podnesenog u njegovo ili njezino ime, te ne postoje nikakva jamstva u vezi uzdržavane osobe koji bi opravdavali poseban zahtjev.

Članak 34.

Posebna pravila o razgovoru o dopustivosti

1. Države članice podnositeljima zahtjeva omogućuju predstaviti svoje mišljenje o primjeni razloga iz članka 33. u svojim posebnim okolnostima prije nego što tijelo odlučivanja odluči o dopustivosti zahtjeva za međunarodnu zaštitu. U tu svrhu države članice obavljaju osobni razgovor s o dopustivosti zahtjeva. Države članice mogu učiniti iznimku samo u skladu s člankom 42. u slučaju naknadnog zahtjeva.

Ovaj stavak ne dovodi u pitanje članak 4. stavak 2. točku (a) ove Direktive i članak 5. Uredbe (EU) br. 604/2013.

2. Države članice mogu utvrditi da osoblje tijela koje nije tijelo odlučivanje vodi osobni razgovor o dopustivosti zahtjeva za međunarodnu zaštitu. U takvim slučajevima države članice osiguravaju da takvo osoblje prije toga sudjeluje u potrebnom osnovnom osposobljavanju, posebno u pogledu međunarodnog prava u području ljudskih prav, pravne stečevine Unije o azilu i tehnikama vođenja razgovora.

ODJELJAK III.

Članak 35.

Koncept prve države azila

Država se smatra prvom državom azila određenog podnositelja zahtjeva, ako:

⁽¹⁾ SL L 180, 29.6.2013., str. 1.

(a) je njemu ili njoj priznat status izbjeglice u toj zemlji te ako se on ili ona još uvijek mogu pozvati na tu zaštitu; ili

(b) on ili ona na drugi način uživaju dostatnu zaštitu u toj zemlji, uključujući koristi od načela nevraćanja,

uz uvjet da će on ili ona u toj zemlji biti ponovno prihvaćeni.

U primjeni koncepta prve zemlje azila na posebne okolnosti podnositelja zahtjeva, države članice mogu uzeti u obzir članak 38. stavak 1. Podnositelju zahtjeva može se omogućiti odbijanje primjene koncepta prve zemlje azila na njegove posebne okolnosti.

Članak 36.

Koncept sigurne zemlje porijekla

1. Treća zemlja koja je u skladu s ovom Direktivom označena kao sigurna treća zemlja, nakon razmatranja zahtjeva smatra se sigurnom zemljom porijekla za određenog podnositelja zahtjeva, ako:

(a) on ili ona imaju državljanstvo te zemlje; ili

(b) su on ili ona osobe bez državljanstva i prethodno su imali uobičajeno boravište u toj državi,

Te on ili ona nisu podnijeli nijedan ozbiljni razlog zbog kojeg bi se moglo smatrati da je ta država s obzirom na njegove ili njezine posebne okolnosti i za potrebe njegovog ili njezinog ispunjavanja uvjeta kao ovlaštenika na supsidijarnu zaštitu u skladu s Direktivom 2011/95/EU.

2. Države članice utvrđuju u nacionalnom zakonodavstvu daljnja pravila i načine primjene koncepta sigurne treće zemlje.

Članak 37.

Nacionalna oznaka treće zemlje kao sigurne zemlje porijekla

1. Države članice mogu zadržati ili donijeti zakonodavstvo koje omogućuje, u skladu s Prilogom I., nacionalno označavanje sigurnih zemalja porijekla u svrhe razmatranja zahtjeva za međunarodnu zaštitu.

2. Države članice redovito nadziru stanje u trećim zemljama koje su označile kao sigurne zemlje porijekla u skladu s ovim člankom.

3. Ocjena je li neka zemlja sigurna zemlja porijekla u skladu s ovim člankom temelji se na različitim vrstama izvora informacija, posebno uključujući informacije drugih država članica, EASO-a, UNHCR-a, Vijeća Europe i drugih mjerodavnih međunarodnih organizacija.

4. Države članice obavješćuju Komisiju o državama koje su, u skladu s ovim člankom, označene kao sigurne treće zemlje.

Članak 38.

Koncept sigurne treće zemlje

1. Države članice mogu primjenjivati koncept sigurne treće zemlje, samo ako su nadležna tijela sigurna da se osoba koja traži međunarodnu zaštitu, u određenoj trećoj zemlji poštuje sljedeća načela:

(a) život i sloboda nisu ugroženi zbog rasne, vjerske ili nacionalne pripadnosti, članstva u nekoj posebnoj društvenoj skupini ili političkog mišljenja;

(b) ne postoji opasnost od teške štete ako je definirana u Direktivi 2011/95/EU;

(c) poštivanje načela nevraćanja u skladu s Ženevskom konvencijom;

(d) poštivanje zabrane izгона, u kršenju prava na slobodu od mučenja i okrutnog, nehumanog ili ponižavajućeg postupanja, kako je utvrđeno međunarodnim pravom;

(e) moguće je zatražiti status izbjeglice te, ako se utvrdi da je osoba izbjeglica, ostvariti zaštitu u skladu s Ženevskom konvencijom.

2. Na primjenu koncepta sigurne treće zemlje primjenjuju se pravila nacionalnog prava, uključujući:

(a) pravila koja zahtijevaju vezu između podnositelja zahtjeva i određene treće zemlje na temelju koje je opravdano da se ta osoba uputi u tu zemlju;

(b) metodološka pravila koja nadležnim tijelima omogućuju da primjene koncept sigurne treće zemlje na određenu zemlju ili određenog podnositelja zahtjeva. Takva metodologija uključuje razmatranje svakog pojedinačnog slučaja za određenog podnositelja zahtjeva i/ili nacionalno označavanje zemalja koje se općenito smatraju sigurnima;

(c) pravila koja u skladu s međunarodnim pravom omogućuju pojedinačno razmatranje je li konkretna treća zemlja sigurna za određenog podnositelja zahtjeva i koja barem podnositelju zahtjeva omogućuju podnositelju zahtjeva pobijanje primjene koncepta sigurne treće zemlje uz obrazloženje da ta treća zemlja nije siguran u njegovim ili njezinim posebnim okolnostima. Podnositelju zahtjeva se također omogućuje da pobija postojanje veze između njega ili nje i treće zemlje u skladu s točkom (a).

3. Prilikom provođenja odluke koja se isključivo temelji na ovom članku, države članice:

- (a) obavješćuju podnositelja zahtjeva o tome; i
- (b) dostavljaju njemu ili njoj dokument kojim se tijela treće zemlje obavješćuju, na jeziku te zemlje, o tome da zahtjev nije razmatran sadržajno.

4. Ako treća zemlja ne dozvoli podnositelju zahtjeva da uđe na njezino državno područje, države članice osiguravaju pristup postupku u skladu s temeljnim načelima i jamstvima iz poglavlja II.

5. Države članice redovno obavješćuju Komisiju o zemljama na koje se u skladu s odredbama ovog članka primjenjuje ovaj koncept.

Članak 39.

Koncept europske sigurne treće zemlje

1. Države članice mogu utvrditi da se neću uopće ili neće obaviti cjelovito razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu i sigurnosti podnositelja zahtjeva u vezi njegovih ili njezinih posebnih okolnosti, kako je opisano u poglavlju II., u slučajevima kada nadležno tijelo utvrdi na temelju činjenica, da podnositelj zahtjeva koji traži ulazak ili je nezakonito ušao na njihovo državno područje iz sigurne treće zemlje iz stavka 2.

2. Treća zemlja može se smatrati sigurnom za potrebe stavka 1. samo ako:

- (a) je ratificirala i poštuje odredbe Ženevske konvencije bez bilo kakvih zemljopisnih ograničenja;
- (b) ima zakonom propisan postupak azila; i
- (c) je ratificirala Europsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda i poštuje njezine odredbe, uključujući standarde u vezi učinkovitih pravnih lijekova.

3. Podnositelj zahtjeva može pobijati primjenu koncepta europske sigurne treće zemlje na temelju toga što odnosna treća zemlja nije sigurna u njegovim ili njezinim posebnim okolnostima.

4. Određene države članice u nacionalnom pravu u skladu s načelom nevraćanja utvrđuju načine provođenja odredaba iz stavka 1. te posljedice odluka na temelju tih odredaba u skladu s načelom nevraćanja, uključujući utvrđivanje iznimaka od primjene ovog članka iz humanitarnih ili političkih razloga ili zbog u vezi međunarodnog javnog prava.

5. Prilikom provođenja odluke koja se isključivo temelji na ovom članku, države članice:

- (a) obavješćuju o tome podnositelja zahtjeva; i
- (b) dostavljaju njemu ili njoj dokument kojim se tijela treće zemlje obavješćuju, na jeziku te zemlje, o tome da zahtjev nije razmatran sadržajno.

6. Ako treća zemlja ne prihvati ponovno podnositelja zahtjeva, države članice osiguravaju pristup postupku u skladu s temeljnim načelima i jamstvima iz poglavlja II.

7. Države članice redovno obavješćuju Komisiju o zemljama na koje se u skladu s odredbama ovog članka primjenjuje ovaj koncept.

ODJELJAK IV.

Članak 40.

Naknadni zahtjev

1. Ako osoba koja je podnijela zahtjeva za međunarodnu zaštitu u državi članici dostavi naknadne dokaze ili naknadni zahtjev u istoj državi članici, ta država članica razmatra daljnje dokaze ili elemente naknadnog zahtjeva u okviru razmatranja o prethodnom zahtjevu ili u okviru razmatranja odluke u okviru revizije ili žalbenog postupka ako nadležna tijela pri tome poštuju i razmatraju sve elemente naknadnih dokaza ili zahtjeva.

2. U svrhu odlučivanja o dopustivosti zahtjeva za međunarodnu zaštitu u skladu s članku 33. stavku 2. točki (d), naknadni je zahtjev za međunarodnu zaštitu najprije predmet prethodnog razmatranja o tome koji su se novi elementi ili utvrđenja pojavili ili ih je podnositelj zahtjeva podnio a odnose se na razmatranje ispunjava li podnositelj zahtjeva uvjete za ovlaštenika na međunarodnu zaštitu na temelju Direktive 2011/95/EU.

3. Ako se u prethodnom razmatranju iz stavka 2. zaključi da su se pojavili novi elementi ili utvrđenja ili ih je podnio podnositelj zahtjeva, koji značajno povećavaju vjerojatnost da podnositelj zahtjeva ispunjava uvjete za ovlaštenika na međunarodnu zaštitu na temelju Direktive 2011/95/EU, zahtjev se dalje razmatra u skladu s poglavljem II. Države članice također mogu utvrditi druge razloge za naknadni zahtjev koji se imaju dalje razmatrati.

4. Države članice mogu utvrditi da će zahtjev biti dalje razmatran ako određeni podnositelj zahtjeva bez svoje krivnje nije mogao utjecati na okolnosti iz stavaka 2. i 3. ovog članka u prethodnom postupku, posebno izvršavanjem svog prava na učinkovit pravni lijek u skladu s članku 46.

5. Kada se u skladu s ovim člankom zahtjev dalje ne razmatra, naknadni se zahtjev smatra nedopuštenim u skladu s člankom 33. stavkom 2. točkom (d).

6. Postupak iz ovog članka može se također primjenjivati u sljedećim slučajevima:

(a) uzdržavane osobe koja uloži zahtjev nakon što su on ili ona u skladu s člankom 7. stavkom 2., suglasni da su njegov ili njezin slučaj dio zahtjeva koji je uložen u njihovo ili njezino ime; i/ili

(b) maloljetnika koji nije u braku, koji je uložio zahtjev nakon što je uloženi zahtjev u njegovo ili njezino ime u skladu s člankom 7. stavkom 5. točkom (c).

U tim se slučajevima prethodno razmatranje iz stavka 2. sastoji od razmatranja o tome postoje li činjenice koje se odnose na uzdržavanu osobu ili maloljetnika koji nije sklopio brak koje opravdavaju poseban zahtjev.

7. Ako osoba u vezi koje treba izvršiti odluku o premještanju u skladu s Uredbi (EU) br. 604/2013 podnese daljnje dokaze ili zahtjev u državu članicu koja izvršava premještanje, te dokaze ili naknadne zahtjeve razmatra država članica, kako je definirana tom Uredbom, u skladu s ovom Direktivom.

Članak 41.

Iznimke od prava ostanka u državi članici u slučaju naknadnog zahtjeva

1. Države članice mogu utvrditi iznimke od prava ostanka na državnom području, ako osoba:

(a) uloži prvi naknadni zahtjev koji se ne razmatra daljnje u skladu s člankom 40. stavkom 5. samo zato da bi se odgodilo ili onemogućilo izvršenje odluke na temelju koje bi ta osoba trebala biti odstranjena iz te države članice; ili

(b) uloži sljedeći naknadni zahtjev u istoj državi članici nakon donošenja konačne odluke o prvom naknadnom zahtjevu kojim se on proglašava nedopuštenim u skladu s članku 40. stavku 5., ili nakon konačne odluke o odbijanju zahtjeva kao neosnovanog.

Države članice mogu predvidjeti takve iznimke samo ako tijelo odlučivanja smatra da odluka o povratku neće dovesti izravno ili neizravno do kršenja načela nevraćanja suprotno međunarodnim obvezama ili obvezama Unije država članica.

2. U slučajevima iz stavka 1., države članice također mogu:

(a) odstupiti od rokova koji se u skladu s nacionalnim pravom uobičajeno primjenjuju u ubrzanim postupcima ako se zahtjev razmatra u ubrzanom postupku u skladu s člankom 31. stavkom 8. točkom (g);

(b) odstupiti od rokova koji se u skladu s nacionalnim pravom uobičajeno primjenjuju u postupcima o dopustivosti iz članka 33. i 34.; i/ili

(c) odstupiti od članka 46. stavka 8.

Članak 42.

Postupovna pravila

1. Države članice osiguravaju da podnositelji zahtjeva čiji je zahtjev predmet prethodnog razmatranja u skladu s člankom 40., uživaju jamstva iz članka 12. stavka 1.

2. Države članice mogu utvrđivati pravila u nacionalnom pravu o prethodnom razmatranju u skladu s člankom 40. Ta pravila mogu, između ostalog:

(a) obvezivati određenog podnositelja zahtjeva da podnese činjenice i materijalne dokaze koji opravdavaju novi postupak;

(b) dozvoljavati vođenje prethodnog razmatranja samo na temelju pisanog navoda bez osobnog razgovora, osim u slučajevima iz članak 40. stavka 6.

Ta pravila podnositelju zahtjeva ne smiju onemogućiti pristup novom postupku niti prouzročiti učinkovitu zabranu ili teško ograničavanje takvog pristupa.

3. Države članice osiguravaju da je podnositelj zahtjeva odgovarajuće obaviješten o ishodu prethodnog razmatranja te, ako se zahtjev neće dalje razmatrati, o razlozima i mogućnostima traženja žalbe ili revizije odluke.

ODJELJAK V.

Članak 43.

Postupci na granici

1. Države članice mogu utvrditi postupke u skladu s temeljnim načelima i jamstvima iz poglavlja II., s ciljem donošenja odluka na granici ili tranzitnim zonama u državi članici o:

(a) dopustivosti zahtjeva u skladu s člankom 33., koji je podnesen na tom mjestu; i/ili

(b) sadržaju zahtjeva u postupku iz članka 31. stavka 8.

2. Države članice osiguravaju da se odluka u okviru postupka iz stavka 1. donese u razumnom roku. Ako odluka nije donesena u roku od 4 tjedna, podnositelju se zahtjeva dozvoljava ulazak u državno područje države članice s ciljem obrade njegovog ili njezinog zahtjeva u skladu s drugim odredbama ove Direktive.

3. U slučaju priljeva većeg broja državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koje podnose zahtjeve za međunarodnu zaštitu na granici ili u tranzitnoj zoni, zbog čega u praksi nije moguće primjenjivati odredbe stavka 1., ti se postupci mogu također primjenjivati ako i dokle su ti državljani trećih zemalja ili osobe bez državljanstva uobičajeno smješteni na granici ili u tranzitnoj zoni.

POGLAVLJE IV.

POSTUPCI ODUZIMANJA MEĐUNARODNE ZAŠTITE

Članak 44.

Oduzimanje međunarodne zaštite

Države članice osiguravaju da razmatranje oduzimanja međunarodne zaštite određenim osobama pokrene kada se pojave novi elementi ili nalazi koji pokazuju da postoje razlozi za ponovno razmatranje valjanosti njegove ili njezine međunarodne zaštite.

Članak 45.

Postupovna pravila

1. Države članice osiguravaju da, ako nadležno tijelo razmatra mogućnost oduzimanja međunarodne zaštite državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva u skladu s člankom 14. ili 19. Direktive 2011/95/EU, određena osoba uživa sljedeća jamstva:

- (a) da bude pismeno obaviještena o tome da nadležno tijelo ponovno razmatra mogućnost ispunjavaju li on ili ona uvjete kao ovlaštenici međunarodne zaštite te o razlozima za takvo razmatranje; i
- (b) da im se pruži mogućnost da na osobnom razgovoru u skladu s člankom 12. stavkom 1. točkom (b) i člancima 14. do 17. ili u pisanoj izjavi navedu razlog zbog kojih se njemu ili njoj ne bi trebalo oduzeti međunarodnu zaštitu.

2. Nadalje, države članice osiguravaju da u okviru postupka iz stavka 1.:

- (a) nadležno tijelo je u mogućnosti dobiti točne i ažurirane informacije iz različitih izvora ako što su, ako je potrebno,

EASO i UNHCR u pogledu općenitog stanja u zemljama porijekla određene osobe; i

- (b) ako se informacije o pojedinačnom slučaju prikupljaju zbog ponovnog razmatranja međunarodne zaštite, nisu dobile od izvršitelja progona ili počinitelja teške štete na način koji bi taj/ti izvršitelji ili počinitelji bili izravno informirani da je određena osoba korisnik međunarodne zaštite čiji se status ponovno razmatra ili na koji bi se ugrozio fizički integritet osobe ili osoba koje ona uzdržava, ili sloboda i sigurnost članova njegove ili njezine obitelji koji još žive u zemlji porijekla.

3. Države članice osiguravaju da odluka nadležnog tijela o oduzimanju međunarodne zaštite bude izdana u pisanom obliku. U pisanom se obliku navode i činjenični i pravni razlozi koji su navedeni u odluci, kao i informacije o načinu pobijanja odluke.

4. Kada nadležno tijelo donese odluku o oduzimanju međunarodne zaštite, jednako se primjenjuju članak 20., članak 22., članak 23. stavak 1. i članak 29.

5. Odstupajući od stavaka 1. do 4. ovog članka, države članice mogu odlučiti da međunarodna zaštita prestaje prema samom zakonu, ako je korisnik međunarodne zaštite izričito odbio da je kao takvu prizna. Države članice također mogu odrediti da međunarodna zaštita zakonom prestaje u slučaju kada je korisnik međunarodne zaštite postao državljaninom te države članice.

POGLAVLJE V.

ŽALBENI POSTUPCI

Članak 46.

Pravo na učinkoviti pravni lijek

1. Države članice osiguravaju da podnositelji zahtjeva imaju pravo na učinkoviti pravni lijek pred sudom, protiv:

- (a) odluke donesene u vezi s njihovim zahtjevom za međunarodnu zaštitu, uključujući odluku:

- i. o razmatranju neutemeljenosti zahtjeva u vezi statusa izbjeglice i/ili supsidijarne zaštite;

- ii. o nedopuštenosti zahtjeva u skladu s člankom 33. stavkom 2.;

- iii. donesenu na granici ili u tranzitnim zonama države članice, kako je opisano u članku 43. stavku 1.;

iv. ne provede razmatranje u skladu s članku 39.;

(b) odbijanja ponovnog pokretanja postupka razmatranja zahtjeva nakon njegova prekida u skladu s člancima 27. i 28.;

(c) odluke o oduzimanju međunarodne zaštite u skladu s člankom 45.;

2. Države članice osiguravaju da osobe koje je tijelo odlučivanja priznalo ovlaštenicima na supsidijarnu zaštitu imaju pravo na učinkovit pravni lijek u skladu sa stavkom 1. protiv odluke o neutemeljenosti zahtjeva u vezi statusa izbjeglice.

Ne dovodeći u pitanje stavak 1. točku (c), kada status supsidijarne zaštite kako ga prizna država članica omogućuje ista prava i koristi kao i status izbjeglice prema pravu Unije ili nacionalnom pravu, ta država članica može smatrati da je žalba protiv odluke povodom zahtjeva kojeg proglašava neosnovanim nedopuštena u vezi statusa izbjeglice zbog nepostojanja pravnog interesa na strani podnositelja zahtjeva za nastavak postupka.

3. Zbog usklađivanja sa stavkom 1., države članice osiguravaju da učinkovit pravni lijek u potpunosti i u *ex nunc* razmatranju činjeničnih i pravnih pitanja, uključujući, ako je potrebno, razmatranje potreba za međunarodnom zaštitom u skladu s Direktivom 2011/95/EU, barem u žalbenim postupcima pred prvostupanskim sudom.

4. Države članice utvrđuju razumne rokove i druga potrebna pravila za ostvarivanje prava podnositelja zahtjeva na učinkovit pravni lijek u skladu sa stavkom 1. Rokovi ne smiju onemogućiti ili učiniti posebno teškim takvo ostvarivanje prava.

Države članice također mogu utvrditi da se odluke donesene na temelju članka 43. Revidiraju po službenoj dužnosti.

5. Ne dovodeći u pitanje stavak 6., države članice omogućuju podnositeljima zahtjeva da ostanu na državnom području do isteka roka unutar kojega imaju pravo na učinkovit pravni lijek, te, ako je takvo pravo ostvareno unutar roka, do zaključenja postupka povodom pravnog lijeka.

6. U slučaju odluke:

(a) o očigledno neosnovanom zahtjevu prema članku 32. stavku 2. ili odluke o neosnovanom zahtjevu prema članku 31. stavku 8., osim u slučajevima kada takve odluke se temelje na okolnostima iz članka 31. stavka 8. točke (h);

(b) o nedopuštenosti zahtjeva prema članku 33. stavku 2. točki (a), (b) ili (d);

(c) o odbijanju ponovnog razmatranja slučaja podnositelja zahtjeva nakon što je bilo prekinuto prema članku 28.;

(d) o odbijanju razmatranja ili nepotpunom razmatranju zahtjeva prema članku 39.,

sud ima ovlast odlučivati o tome može li podnositelj zahtjeva ostati na državnom području države članice, na zahtjev podnositelja zahtjeva ili po službenoj dužnosti, ako takva odluka dovodi do prestanka prava podnositelja zahtjeva da ostane u državi članici te ako u takvim slučajevima nije predviđen pravni lijek prema nacionalnom pravu.

7. Stavak 6. primjenjuje se samo na postupke iz članka 43., uz uvjet:

(a) da podnositelj zahtjeva ima osigurano tumačenje, pravnu pomoć i da ima najmanje tjedan dana za pripremanje zahtjeva i za predlaganje sudu razloga za odobravanje prava ostanka na državnom području do zaključenja postupka povodom pravnog lijeka; i

(b) da u okviru razmatranja zahtjeva iz stavka 6. sud razmatra negativnu odluku tijela odlučivanja u pogledu činjeničnih i pravnih pitanja.

Ako nisu ispunjeni uvjeti iz točaka (a) i (b), primjenjuje se stavak 5.

8. Države članice podnositelju zahtjeva dozvoljavaju ostatak na državnom području do zaključenja postupka iz stavaka 6. i 7. povodom odlučivanja može li podnositelj zahtjeva ostati na državnom području.

9. Stavci 5., 6. i 7. ne dovode u pitanje članak 26. Uredbe (EU) br. 604/2013.

10. Države članice mogu utvrditi rokove u kojima sud prema stavku 1., treba razmotriti odluku tijela odlučivanja.

11. Države članice također mogu utvrditi u nacionalnom zakonodavstvu uvjete pod kojima se smatra da je podnositelj zahtjeva odustao ili povukao svoj pravni lijek prema stavku 1., kao i pravila o postupku koji se treba buduću davati.

POGLAVLJE VI.

OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 47.

Pobijanje od strane javnih tijela

Ova Direktiva ne utječe na mogućnost da javna tijela pobijaju upravne i/ili sudske odluke u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

Članak 48.

Tajnost

Države članice osiguravaju da tijela koja provode ovu Direktivu obvezuje načelo tajnosti kako je definirano nacionalnim pravom, u pogledu informacija koje dobiju u obavljanju svog rada.

Članak 49.

Suradnja

Svaka država članica imenuje nacionalnu kontaktnu točku i dostavlja njezinu adresu Komisiji. Komisija te informacije dostavlja drugim državama članicama.

Države članice u vezi s Komisijom poduzimaju sve potrebne mjere za uspostavu neposredne suradnje i razmjene informacija između nadležnih tijela.

Ako se države članice odluče za mjere iz članka 6. stavka 5., drugog podstavka članka 14. stavka 1. i članka 31. stavka 3. točke (b), države članice obavješćuju Komisiju odmah čim nastanu razlozi za primjenu tih izvanrednih mjera, a najmanje jednom godišnje. Ako je moguće, te informacije uključuju podatke o udjelu zahtjeva na koje se primjenjuju odstupanja u odnosu na ukupan broj zahtjeva obrađenih u istom razdoblju.

Članak 50.

Izvješće

Komisija izvještava najkasnije 20. srpnja 2017. Europski parlament i Vijeće o primjeni ove Direktive u državama članicama i predlaže potrebne izmjene. Države članice dostavljaju Komisiji sve informacije koje su potrebne za izradu njezinog izvješća. Nakon podnošenja izvješća Komisija izvještava Europski parlament i Vijeće o primjeni ove Direktive u državama članicama najmanje svakih pet godina.

Komisija u prvom dijelu izvješća također izvještava posebno o primjeni članka 17. te o različitim alatima upotrijebljenim u vezi izvještavanje o osobnom razgovoru.

Članak 51.

Prenošenje

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s člancima 1. do 30., člankom 31. stavcima 1., 2. i 6. do 9., člancima od 32. do 46., člancima 49. i 50. i Prilogom I. najkasnije do 20. srpnja 2015. One bez odgode dostavljaju tekst mjera Komisiji.

2. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s člankom 31. stavkom 3., 4. i 5. najkasnije do 20. srpnja 2018. One bez odgode dostavljaju tekst mjera Komisiji.

3. Kada države članice donose propise iz stavaka 1. i 2. oni sadrže pozivanja na ovu Direktivu ili je takvo pozivanje priloženo prilikom njihove službene objave. Oni također sadrže izjave da se u važećim zakonima i drugim propisima pozivanje na direktivu koja je stavljena izvan snage ovom Direktivom smatra pozivanjem na ovu Direktivu. Države članice utvrđuju načine pozivanja i oblik izjave.

4. Države članice dostavljaju Komisiji tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donose u području koje pokriva ova Direktiva.

Članak 52.

Prijelazne odredbe

Države članice primjenjuju zakone i druge propise iz članak 51. stavka 1. na podnesene zahtjeve za međunarodnu zaštitu i na postupke za oduzimanje međunarodne zaštite a koji se pokreću nakon 15. srpnja 2015. ili ranije. Zahtjevi podneseni prije 20. srpnja 2015. i postupci za prestanak statusa izbjeglice koji su započeli prije tog datuma rješavaju se prema zakonima i propisima donesenim prema Direktivi 2005/85/EZ.

Države članice primjenjuju zakone i druge propise iz članka 51. stavka 2. na zahtjeve za međunarodnu zaštitu podnesene nakon 20. srpnja 2018. ili ranije. Zahtjevi podneseni prije tog datuma rješavaju se prema zakonima i propisima koji su doneseni prema Direktivi 2005/85/EZ.

Članak 53.

Stavljanje izvan snage

Direktiva 2005/85/EZ stavlja se izvan snage za države članice koje obvezuje ova Direktiva s učinkom od 21. srpnja 2015. ne dovodeći u pitanje obveze država članica u pogledu rokova za prijenos Direktive u nacionalno zakonodavstvo, kako su utvrđeni u Prilogu II. dijelu B.

Pozivanja na Direktivu stavljanu izvan snage smatraju se pozivanjima na ovu Direktivu i tumače se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga III.

*Članak 54.***Stupanje na snagu i primjena**

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članci 47. i 48. primjenjuju se od 21. srpnja 2015.

*Članak 55.***Adresati**

Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu 26. lipnja 2013.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
A. SHATTER

PRILOG I.

Označavanje sigurne zemlje porijekla za potrebe članka 37. stavka 1.

Zemlja se smatra sigurnom zemljom porijekla ako se, na temelju pravnog položaja, primjenom prava u okviru demokratskog sustava i općih političkih okolnosti može zaključiti da općenito i trajno nema progona kako je definiran u članku 9. Direktive 2011/95/EU, nema mučenja ili nehumanog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja i da nema prijetnje zbog općeg nasilja u razmjerima međunarodnog ili unutarnjeg oružanog napada.

Prilikom ocjenjivanja se, između ostalog, uzima u obzir opseg pružanja zaštite prilikom progona ili zlostavljanja na sljedeće načine:

- (a) mjerodavnim zakonima i propisima zemlje i na način na koji se primjenjuju;
 - (b) poštivanjem prava i sloboda iz Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda i/ili Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima i/ili Konvencije Ujedinjenih naroda protiv mučenja, posebno prava od kojih nisu dozvoljena odstupanja prema članku 15. stavku 2. navedene Europske konvencije;
 - (c) poštivanjem načela navraćanja u skladu s Ženevskom konvencijom;
 - (d) osiguranjem sustava učinkovitih pravnih sredstava protiv kršenja tih prava i sloboda.
-

PRILOG II.

DIO A

Direktiva izvan snage

(iz članka 53.)

Direktiva Vijeća 2005/85/EZ

(SL L 326, 13.12.2005., str. 13.).

DIO B

Rok za prenošenje u nacionalno zakonodavstvo

(iz članka 51.)

Direktiva	Rokovi za prenošenje
2005/85/EZ	Prvi rok: 1. prosinca 2007. Drugi rok: 1. prosinca 2008.

PRILOG III.

Korelacijska tablica

Direktiva 2005/85/EZ	Ova Direktiva
Članak 1.	Članak 1.
Članak 2. točke (a) do (c)	Članak 2. točke (a) do (c)
—	Članak 2. točka (d)
Članak 2. točke (d) do (f)	Članak 2. točke (e) do (g)
—	Članak 2. točke (h) i (i)
Članak 2. točka (g)	Članak 2. točka (j)
—	Članak 2. točke (k) i (l)
Članak 2. točke (h) do (k)	Članak 2. točke (m) do (p)
—	Članak 2. točka (q)
Članak 3. stavci 1. i 2.	Članak 3. stavci 1. i 2.
Članak 3. stavak 3.	—
Članak 3. stavak 4.	Članak 3. stavak 3.
Članak 4. stavak 1. prvi podstavak	Članak 4. stavak 1. prvi podstavak
Članak 4. stavak 1. drugi podstavak	—
Članak 4. stavak 2. točka (a)	Članak 4. stavak 2. točka (a)
Članak 4. stavak 2. točke (b) do (d)	—
Članak 4. stavak 2. točka (e)	Članak 4. stavak 2. točka (b)
Članak 4. stavak 2. točka (f)	—
—	Članak 4. stavak 3.
Članak 4. stavak 3.	Članak 4. stavak 4.
—	Članak 4. stavak 5.
Članak 5.	Članak 5.
Članak 6. stavak 1.	Članak 6. stavak 1.
—	Članak 6. stavci 2. do 4.
Članak 6. stavci 2. i 3.	Članak 7. stavci 1. i 2.
—	Članak 7. stavak 3.
—	Članak 7. stavak 4.
Članak 6. stavak 4.	Članak 7. stavak 5.
Članak 6. stavak 5.	—
—	Članak 8.
Članak 7. stavci 1. i 2.	Članak 9. stavci 1. i 2.

Direktiva 2005/85/EZ	Ova Direktiva
—	Članak 9. stavak 3.
Članak 8. stavak 1.	Članak 10. stavak 1.
—	Članak 10. stavak 2.
Članak 8. stavak 2. točke (a) do (c)	Članak 10. stavak 3. točke (a) do (c)
—	Članak 10. stavak 3. točka (d)
Članak 8. stavci 3. i 4.	Članak 10. stavci 4. i 5.
Članak 9. stavak 1.	Članak 11. stavak 1.
Članak 9. stavak 2. prvi podstavak	Članak 11. stavak 2. prvi podstavak
Članak 9. stavak 2. drugi podstavak	—
Članak 9. stavak 2. treći podstavak	Članak 11. stavak 2. drugi podstavak
Članak 9. stavak 3.	Članak 11. stavak 3.
Članak 10. stavak 1. točke (a) do (c)	Članak 12. stavak 1. točke (a) do (c)
—	Članak 12. stavak 1. točka (d)
Članak 10. stavak 1. točke (d) i (e)	Članak 12. stavak 1. točke (e) i (f)
Članak 10. stavak 2.	Članak 12. stavak 2.
Članak 11.	Članak 13.
Članak 12. stavak 1. prvi podstavak	Članak 14. stavak 1. prvi podstavak
Članak 12. stavak 2. drugi podstavak	—
—	Članak 14. stavak 1. drugi i treći podstavak
Članak 12. stavak 2. treći podstavak	Članak 14. stavak 1. četvrti podstavak
Članak 12. stavak 2. točka (a)	Članak 14. stavak 2. točka (a)
Članak 12. stavak 2. točka (b)	—
Članak 12. stavak 2. točka (c)	—
Članak 12. stavak 3. prvi podstavak	Članak 14. stavak 2. točka (b)
Članak 12. stavak 3. drugi podstavak	Članak 14. stavak 2. drugi podstavak
Članak 12. stavci 4. do 6.	Članak 14. stavci 3. do 5.
Članak 13. stavci 1. i 2.	Članak 15. stavci 1. i 2.
Članak 13. stavak 3. točka (a)	Članak 15. stavak 3. točka (a)
—	Članak 15. stavak 3. točka (b)
Članak 13. stavak 3. točka (b)	Članak 15. stavak 3. točka (c)
—	Članak 15. stavak 3. točka (d)
—	Članak 15. stavak 3. točka (e)
Članak 13. stavak 4.	Članak 15. stavak 4.

Direktiva 2005/85/EZ	Ova Direktiva
Članak 13. stavak 5.	—
—	Članak 16.
Članak 14.	—
—	Članak 17.
—	Članak 18.
—	Članak 19.
Članak 15. stavak 1.	Članak 22. stavak 1.
Članak 15. stavak 2.	Članak 20. stavak 1.
—	Članak 20. stavci 3. do 4.
—	Članak 21. stavak 1.
Članak 15. stavak 3. točka (a)	—
Članak 15. stavak 3. točke (b) i (c)	Članak 21. stavak 2. točke (a) i (b)
Članak 15. stavak 3. točka (d)	—
Članak 15. stavak 3. drugi podstavak	—
Članak 15. stavci 4. do 6.	Članak 21. stavci 3. do 5.
—	Članak 22. stavak 2.
Članak 16. stavak 1. prvi podstavak	Članak 23. stavak 1. prvi podstavak
Članak 16. stavak 1. drugi podstavak prva rečenica	Članak 23. stavak 1. drugi podstavak, uvodna izjava
—	Članak 23. stavak 1. točka (a)
Članak 16. stavak 1. drugi podstavak druga rečenica	Članak 23. stavak 1. točka (b)
Članak 16. stavak 2. prva rečenica	Članak 23. stavak 2.
Članak 16. stavak 2. druga rečenica	—
—	Članak 23. stavak 3.
Članak 16. stavak 3.	Članak 23. stavak 4. prvi podstavak
Članak 16. stavak 4. prvi podstavak	—
Članak 16. stavak 4. drugi i treći podstavak	Članak 23. stavak 4. drugi i treći podstavak
—	Članak 24.
Članak 17. stavak 1.	Članak 25. stavak 1.
Članak 17. stavak 2. točka (a)	Članak 25. stavak 2.
Članak 17. stavak 2. točke (b) i (c)	—
Članak 17. stavak 3.	—
Članak 17. stavak 4.	Članak 25. stavak 3.
—	Članak 25. stavak 4.
Članak 17. stavak 5.	Članak 25. stavak 5.

Direktiva 2005/85/EZ	Ova Direktiva
—	Članak 25. stavak 6.
Članak 17. stavak 6.	Članak 25. stavak 7.
Članak 18.	Članak 26.
Članak 19.	Članak 27.
Članak 20. stavci 1. i 2.	Članak 28. stavci 1. i 2.
—	Članak 28. stavak 3.
Članak 21.	Članak 29.
Članak 22.	Članak 30.
Članak 23. stavak 1.	Članak 31. stavak 1.
Članak 23. stavak 2. prvi podstavak	Članak 31. stavak 2.
—	Članak 31. stavak 3.
—	Članak 31. stavci 4. i 5.
Članak 23. stavak 2. drugi podstavak	Članak 31. stavak 6.
Članak 23. stavak 3.	—
—	Članak 31. stavak 7.
Članak 23. stavak 4. točka (a)	Članak 31. stavak 8. točka (a)
Članak 23. stavak 4. točka (b)	—
Članak 23. stavak 4. točka (c) podtočka i.	Članak 31. stavak 8. točka (b)
Članak 23. stavak 4. točka (c) podtočka ii.	—
Članak 23. stavak 4. točka (d)	Članak 31. stavak 8. točka (c)
Članak 23. stavak 4. točka (e)	—
Članak 23. stavak 4. točka (f)	Članak 31. stavak 8. točka (d)
Članak 23. stavak 4. točka (g)	Članak 31. stavak 8. točka (e)
—	Članak 31. stavak 8. točka (f)
Članak 23. stavak 4. točke (h) i (i)	—
Članak 23. stavak 4. točka (j)	Članak 31. stavak 8. točka (g)
—	Članak 31. stavak 8. točke (h) i (i)
Članak 23. stavak 4. točke (k) i (l)	—
Članak 23. stavak 4. točka (m)	Članak 31. stavak 8. točka (j)
Članak 23. stavak 4. točke (n) i (o)	—
—	Članak 31. stavak 9.
Članak 24.	—
Članak 25.	Članak 33.
Članak 25. stavak 1.	Članak 33. stavak 1.

Direktiva 2005/85/EZ	Ova Direktiva
Članak 25. stavak 2. točke (a) do (c)	Članak 33. stavak 2. točke (a) do (c)
Članak 25. stavak 2. točka (d) i (e)	—
Članak 25. stavak 2. točke (f) i (g)	Članak 33. stavak 2. točke (d) i (e)
—	Članak 34.
Članak 26.	Članak 35.
Članak 27. stavak 1. točka (a)	Članak 38. stavak 1. točka (a)
—	Članak 38. stavak 1. točka (b)
Članak 27. stavak 1. točke (b) do (d)	Članak 38. stavak 1. točke (c) do (e)
Članak 27. stavci 2. do 5.	Članak 38. stavci 2. do 5.
Članak 28.	Članak 32.
Članak 29.	—
Članak 30. stavak 1.	Članak 37. stavak 1.
Članak 30. stavci 2. do 4.	—
—	Članak 37. stavak 2.
Članak 30. stavci 5. i 6.	Članak 37. stavci 3. i 4.
Članak 31. stavak 1.	Članak 36. stavak 1.
Članak 31. stavak 2.	—
Članak 31. stavak 3.	Članak 36. stavak 2.
Članak 32. stavak 1.	Članak 40. stavak 1.
Članak 32. stavak 2.	—
Članak 32. stavak 3.	Članak 40. stavak 2.
Članak 32. stavak 4.	Članak 40. stavak 3. prva rečenica
Članak 32. stavak 5.	Članak 40. stavak 3. druga rečenica
Članak 32. stavak 6.	Članak 40. stavak 4.
—	Članak 40. stavak 5.
Članak 32. stavak 7. prvi podstavak	Članak 40. stavak 6. točka (a)
—	Članak 40. stavak 6. točka (b)
Članak 32. stavak 7. drugi podstavak	Članak 40. stavak 6. drugi podstavak
—	Članak 40. stavak 7.
—	Članak 41.
Članak 33.	—
Članak 34. stavci 1. i 2. (a)	Članak 42. stavci 1. i 2. (a)
Članak 34. stavak 2. točka (b)	—
Članak 34. stavak 2. točka (c)	Članak 42. stavak 2. točka (b)

Direktiva 2005/85/EZ	Ova Direktiva
Članak 34. stavak 3. točka (a)	Članak 42. stavak 3.
Članak 34. stavak 3. točka (b)	—
Članak 35. stavak 1.	Članak 43. stavak 1. točka (a)
—	Članak 43. stavak 1. točka (b)
Članak 35. stavci 2. i 3. točke (a) do (f)	—
Članak 35. stavak 4.	Članak 43. stavak 2.
Članak 35. stavak 5.	Članak 43. stavak 3.
Članak 36. stavak 1. do 2. točka (c)	Članak 39. stavak 1. do 2. točka (c)
Članak 36. stavak 2. točka (d)	—
Članak 36. stavak 3.	—
—	Članak 39. stavak 3.
Članak 36. stavci 4. do 6.	Članak 39. stavci 4. do 6.
—	Članak 39. stavak 7.
Članak 36. stavak 7.	—
Članak 37.	Članak 44.
Članak 38.	Članak 45.
—	Članak 46. stavak 1. točka (a) podtočka i.
Članak 39. stavak 1. točka (a) podtočke i. i ii.	Članak 46. stavak 1. točka (a) podtočke ii. i iii.
Članak 39. stavak 1. točka (a) podtočka iii.	—
Članak 39. stavak 1. točka (b)	Članak 46. stavak 1. točka (b)
Članak 39. stavak 1. točke (c) i (d)	—
Članak 39. stavak 1. točka (e)	Članak 39. stavak 1. točka (c)
—	Članak 46. stavci 2. i 3.
Članak 39. stavak 2.	Članak 46. stavak 4. prvi podstavak
—	Članak 46. stavak 4. drugi i treći podstavak
Članak 39. stavak 3.	—
—	Članak 46. stavci 5. do 9.
Članak 39. stavak 4.	Članak 46. stavak 10.
Članak 39. stavak 5.	—
Članak 39. stavak 6.	Članak 41. stavak 11.
Članak 40.	Članak 47.
Članak 41.	Članak 48.
—	Članak 49.
Članak 42.	Članak 50.

Direktiva 2005/85/EZ	Ova Direktiva
Članak 43. prvi podstavak	Članak 51. stavak 1.
—	Članak 51. stavak 2.
Članak 43. drugi i treći podstavak	Članak 51. stavci 3. i 4.
Članak 44.	Članak 52. prvi podstavak
—	Članak 52. drugi podstavak
—	Članak 53.
Članak 45.	Članak 54.
Članak 46.	Članak 55.
Prilog I.	—
Prilog II.	Prilog I.
Prilog III.	—
—	Prilog II.
—	Prilog III.